БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 70 (8902) | 1959 оной мартын 25, среда | Сэн 20 мүнгэн

СССР-эй профессиональна союзуудай XII съездэ

СССР-эй профессиональна союзуудай XII съездые, манай ороной баатарлиг хүдэлмэришэн ангиие, алдарта советскэ интеллигенциие, профсоюзуудай бүхы гэшүүдые—коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагшадые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет халуунаар амаршална.

Өөһэдынгөө зэргэнүүдтэ 50 миллион үлүүтэй хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые нэгэдүүлдэг советскэ профсоюзууд коммунизмын түлөө тэмсэлдэ манай партиин найдамтай түшэг тулгуури болоно. Профессиональна союзууд хадаа оронойmнай гүрэнэй, ажахын, ниитын ажабайдалда шухала үүргэ дүүргэнэ, арадай ажахые шууд түргэнөөр дэбжээхын түлөө, совет хүнүүдэй байдал улам һайжаруулхын, соёл болбосоролыень дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл хэнэ, социалистическэ байгуулалтын болон ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгын хэрэгтэ Совет гүрэнэй болон арадай үмэнэ профсоюзуудай элитэ ехэ габьяатай байһаниинь правительственна дээдэ шан—Ленинэй орденоор тэмдэглэгдэһэн байна.

Манай ороной хүгжэлтынгөө шэнэ үедэ—коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха үедэ ороод байһан гайхамшагтай үе сагта СССР-эй профессиональна союзуудай XII съезд боложо байна. Коммунизм байгуулха талаар КПСС-эй XXI съездын хараалһан агууехэ программые совет хүнүүд угаа ехэ зохёохы эршэ зоригтойгоор бэелүүлжэ эхилбэ. Долоон жэлэй түсэбэй асари ехэ даалгабаринуудые бэелүүлээд байхадаа, манай арад экономико болон соёл культураяа шэнэ хүсэтэйгөөр дэбжээхэ, Совет гүрэнэй хүсэ шадалые улам ехээр бэхижүүлхэ, ажал үйлэдбэриин, эрдэм техникын талаар коммунизмын үндэһэ һуури байгуулгада, капитализмтай эмгалан ёһоор мүрысэлгэдэ социализмын илалтые хангалгада, үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсөөд, ахин гараха гэһэн түүхэтэ зорилгые дүүргэлгэдэ шиидхэхы алхам хэхэ аргатай болохо байна.

Арадай ажана һайн байдал тухай Коммунистическэ парти, Советскэ правительство эсэшэ сусашагүй анхарал табидаг. Жэл ерэхэ тудам совет хүнүүдэй улам бүри һайнаар ажаһуудаг болохо, тэдэнэй таһалгаряагүй ургажа байдаг материальна болон оюун бодолой эрилтэнүүдые бүри хүсэдөөр хангаха хэрэгтэ парти, правительствын политика, тэдэнэй бүхы ажал-ябуулга зорюулагдана. Салин хүлһэ, пенси үгэжэ, тэдхэмжэ үзүүлгые саашадань дээшэлүүлхэ, эдеэ хоолой продукт, гутал, хубсаһа бүри элбэгээр гаргадаг болохо, гэр байра, больница, интернат-һургуули, хүүгэдэй эмхи зургаануудые бүри олоор бариха гэжэ долоон жэлэй түсэбөөр хараалагданхай. Дэлхэй дээрэхи эгээн богони хүдэлмэриин үдэр, эгээн богони хүдэлмэриин недели СССР-тэ тогтоогдохо, арадай байдал горьтойгоор һайжаруулагдаха байна.

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, долоон жэлэй түсэбые, долоон жэлэй түрүүшын жэл бологшо 1959 оной даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ олониитэ ажалшадай хүсэлэл оролдолгые элсүүлхэ гээшэ мүнөө советскэ профсоюзуудай эгээн шухала, гол зорилго болоно. Энэ долоон жэлэй турша соо предприяти, колхоз, совхоз, РТС бүхэнэй үмэнэ табигдаһан тодорхой зорилгонуудые дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөе профсоюзуудай организацинууд бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй. Мүнөө үеын гайхамшагта патриотическа хүдэлөөе— коммунистическэ ажалай бригаданууд болон габшагайшуулай мүрысөө дэлгэрүүлэн хүгжөөхэ шухала.

Профсоюзууд хадаа соёл болбосоролоо, техническэ эрдэмээ дээшэлүүлхэдэнь хүдэлмэришэдтэ али бүхы туһаламжа үзүүлхэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлые, шэнэ юумэ үүсхэгшэдые, уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ, тэдэнэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ үүргэтэй байна. Ажалай бүтээсые шууд дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ химдаруулха, шанарыень һайжаруулха, үйлэдбэриие автоматизацилха, оньһожоруулха ябадал хангаха, промышленность болон хүдөө ажахыдахи барагдашагүй арга боломжонуудые эгээн ехээр ашаглан хэрэглэлгэдэ туһалха гээшэ профсоюзуудай организацинуудай тон шухала уялга болоно.

Хүтэлбэрилгын, ажал эрхилэлгын һургуули, коммунизмын һургуули бологшо профсоюзуудай үүргэ болон удхашанар коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулжа байһан үедэ хэмжээлэшэгүй ехээр ургаха байна. Тиимэһээ ажахын болон соёл культурын байгуулалтые, социалистическэ үйлэдбэриие, ниитын хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ олон миллион ажалшадые хабаадуулхын тулада профессиональна союзууд эгээн лэ ехээр хүсэл оролдолгоёо гарган хүдэлхэ ёһотой болоно.

Профсоюзуудай организацинууд хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажалай, ажаһуудалай эрхэ байдал һайжаруулхын тулада бүри ехээр үүсхэл, оролдолго гаргаха, ажал тухай хуулиие сахилгын хойноһоо наринаар ажаглан хинаха, мүн гэр байрын барилгын түсэбүүдэй дүүргэлтын, байрын талмай хубаарилгын, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриин хойноһоо, хүн зониие медицинскэ, коммунальна, ажаһуудалай талаар хангалгын хойноһоо олониитын хиналтые шангадхаха үүргэтэй. Эхэнэр-хүдэлмэришэд, эхэнүүд тухай профсоюзууд горьтой оролдолго гаргадаг, бүри ехэ анхарал оролдолго гаргажа шадахашье байна. Үхибүүдээ хүмүүжүүлхэдэнь эхэнэр хүдэлмэрилэгшэдтэ али бүхы туһаламжа үзүүлхэ, хүүгэдэй садуудые, яслинуудые, пионерэй лагерьнуудые олон болгожо, хүдэлмэриень һайжаруулха гээшэ профсоюзуудай нангин уялга болоно.

Хүдэлмэришэд, алба хаагшадые коммунистическэ ушар, ёһо мэдэдэг, өөһэдынгөө уялгануудта үнэн сэхээр, шэн зоригтойгоор хандадаг, социалистическэ зөөридэ эзэн ёһоор хандадаг байхаар, дутуу дундануудта, гээгдэнги, хойшоо буляалдадаг ябадалда, журам болон ниитын ёһо гурим эбдэгшэдтэ, хүнэй ухаан бодолдохи хуушанай үлэгдэлнүүдтэ эбсэшэгүйгөөр хүмүүжүүлхэ асуудалда профессиональна союзууд бүхы ажал-ябуулгаяа эрхилхэдээ үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргаха ёһотой. Залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ профсоюзуудай организацинууд тусгаар анхарал хандуулжа, ажалда, өөрынгөө мэргэжэлдэ дуратайгаар хандадагаар залуушуулые һургаха, һуралсалые үйлэдбэриин ажалтай, коммунистическэ байгуулалтын дүршэлтэй холбохо зорилгоор дунда болон дээдэ һургуулинуудые шэнэдхэн байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай.

Профсоюзна демократиие саашадань хүгжөөгөөд, профсоюзуудай бүхы гэшүүдэй үүсхэлые. эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлээд, эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие улам һайжаруулаад, хүдэлмэриин дутуу дундануудые элирүүлэн зайсуулха шалгагдамал арга бологшо шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгые дэлгэрүүлээд лэ байһан сагтаа профессиональна союзууд өөрынь үмэнэ табигдаһан ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байна.

Пролетарска интернационализмын тугта үнэн сэхэ байдаг советскэ профсоюзууд гадаадын оронуудай профсоюзуудтай холбоо барисаагаа саашадань бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ, эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин уласхоорондын бата нэгэдэлые, аха дүүгэй һанал нэгэдэлгые ехэ оролдосотойгоор бэхижүүлхэ ёһотой.

Советскэ профсоюзууд Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ажахын болон соёл культурын байгуулалтада бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар, КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ, коммунистическэ общество байгуулха агууехэ хэрэгтэ тэдэнэй зохёон байгуулхы хүсэ шадалые элсүүлхэ талаар эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэ гэжэ батаар этигэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Коммунизмын һургуули бологшо советскэ профсоюзууд мандаха болтогой!

Советскэ Союзай баатарлиг хүдэлмэришэн анги, алдарта интеллигенци мандаха болтогой!

Совет арадай бүхы дэлхэйн-түүхэтэ илалтануудые зоригжуулан эмхидхэгшэ Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Ажалшадта кино һайнаар харуулха

[illegible]959—1965 онуудта арадай ажабайдал болон соёл культурые хүгжөөхэ [illegible] түсэбые дүүргэхэ түлөө совет хүнүүд эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байна. Манай орон коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулжа шатада ороной.

[illegible]оциалистическэ соёл культурые саашадань хүгжөөхэ, советскэ обществын оюун бодолой баялигые улам арьбадхаха, ажалшадай эр[illegible] [illegible] партиин XXI съезд [illegible] нүхэр Н. С. Хрущев тэмдэглэнхэй. Ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ [illegible] [illegible]гэлнүүдые, тэрэ тоодо пар[illegible]найхүсэ ехэтэй, арад зоной [illegible]да нүлөөтэй зэбсэг бологшо ки[illegible] үргэнөөр хэрэглэхэ шухала гэ[illegible] партиин тус съезд заагаа.

[illegible]оммунистическэ партиин, Со[illegible] правительствын анхарал [illegible]долгын ашаар бүхы искусство[illegible]дай эгээл хүсэтэйнь, эгээл дэл[illegible]эгынь болоһон кино үдэрһөө [illegible]тэ хүгжэн һалбаржа, комму[illegible]ын һаруул һайхан ордониие [illegible]үүлха хэрэгтэ арад зониие эл[illegible]эн зоригжуулна. Юуб гэхэдэ, [illegible] һайн кинокартинанууд соо [illegible] хүнүүдэй баатарлиг ажал, [illegible] хүсэлынь, тэдэнэй абари зан [illegible]уулагдана ха юм.

[illegible]анай республика дотор мүнөө [illegible] гаран киноустановконууд хү[illegible]. 1958 ондо кино харуулха 103 [illegible]р шэнээр нээгдээ. Саашадаа[illegible] кино харуулха газарнууд оло[illegible]жо, бүхы тосхонуудаар кино [illegible]улха гэр байранууд баригдаха [illegible].

[illegible]эр бүхэндэ шахуу республи[illegible]ай кинотеатрнууд болон кино[illegible]новконуудта советскэ болон ха[illegible]үрэнэй киностудинуудай гар[illegible]н таба—зургаан шэнэ фильм[illegible] ерэнэ. Үнгэтэ кинонуу[illegible]шье тоо олошороо. «Ой соо [illegible]н ушар», «Адуушанай дуун» [illegible] Бурят ороной ажабай[illegible] харуулһан уран һайха[illegible] кинофильмнүүд гаранхай. [illegible]убликымнай экранууд дээрэ [illegible]ын задаржа байхада» гэжэ [illegible]олай Дамдиновай сценаряар [illegible]гдаһан бурят кино харуулаг[illegible] эхилбэ. «Байгалай үмэнэ [illegible]һуунабди» гэжэ документальна [illegible], «Эрдэм наука байгаалиие [illegible]лгана» гэжэ Бурядай зоовете[illegible]рна институдай хүдэлмэри ту[illegible] фильм харуулагдажа байна. [illegible] мүнөө жэл «Алтан байшан» [illegible] фильм буулгагдажа эхилхэнь. [illegible]вет хүнүүдэй ажабайдалда ки[illegible] һуурияа бүхөөр эзэлэнхэй. Уран [illegible]анай фильмнүүдһээ гадна, про[illegible]ленностиин, хүдөө ажахын тү[illegible] дүй дүршэл болон наука, тех[illegible] харуулһан фульмнүүд ехэ уд[illegible]анартай. Тэрэшэлэн республи[illegible] Культурын министерствын, по[illegible]ческэ болон научна эрдэм дэл[illegible]лхэ бүлгэмэй кинолекторинуу[illegible] хүдэлмэриие бүри һайжаруул[illegible] үргэн олон ажалшадые хүмүү[illegible]хэ хэрэгтэ шадамараар хэрэг[illegible] шухала болоод байна.

[illegible] зуура, кино харуулдаг га[illegible]удай олошороошье һаань, рес[illegible]ликын ажалшадта кино харуулга юрэнхы дээрээ хангалтагүй байһаар. Зарим нэгэн колхозуудта таарамжатай байрагүй, гал аюул сарха хэрэгсэлгүй дэрэһээ кино хэдэн һарын турш[illegible] харуулагдангүй. Зарим киномеханигууд өөһэдынгөө уялгада харюусалгагүйгөөр хандажа, кинолентэнүүдые таһалдаг, киногоо муугаар харуулдаг байха юм. Мүн түрүү ажахынуудай үйлэдбэриин дүй дүршэл тухай, научно-техническэ, атеистическэ, медицинскэ болон бусад темэнүүдээр буулгагдаһан фильмнүүд үсөөн хэрэглэгдэнэ.

Яруунын, Бичурын, Ториин аймагуудай ажалшадта кино харуулга илангаяа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Яруунын аймагай һаяхан томодхогдоһон «Рассвет» колхозой Догно нютагта шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо бүри һая болотор кино оройдоо харуулагдадаггүй байгаа. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр киногой аппаратна хэдэн һарын туршада хүсэд заһабарилагданагүй. Тус аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо кино үнинэй харуулагданагүй.

Бичурын аймагай холын отара, гүүртэнүүд дээгүүр ажалладаг малшад хэдэн һараар кино хараха аргагүйдэнэ. Илангаяа Бичурын совхозой фермэнүүдээр, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой бригадануудаар кино үнинэй харуулагданагүй. Энэ аймагта һүүлэй үе болотор кино харуулдаг хэдэн пункт хаалтатай байгаа. Мүнөөшье найман киноточконууд хүдэлнэгүй.

Хэрбээ ажалшадта кино харуулха асуудалда партиин айкомуудай, тэдэнэй секретарьнууд нүхэд Павлов, Федотов болон Шатуевай, партийна эхин организацинуудай анхаралтайгаар хандадаг байгаа һаань, иимэ дутагдал тус аймагуудта тохёолдохогүй һэн. Киногой ямар ушарһаа гараагүйень элирүүлээд, саг дары хэмжээ абажа, зэмэтэй хүнүүдые харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Һүүлэй үедэ республикымнай колхозой гол тосхонуудта, фермэнүүд дээрэ зуугаад шэнэ клуб, культбаза, улаан булангууд баригданхай. Теэд тэндэнь кино харуулхын тула аппарат болон агрегадые табиха байрагүй байха юм. Тиимэһээ малшад хэдэн арбаад километрын газарта кино харахаяа ошохо баатай болоно. Малшадта кино таһалгаряагүйгөөр, байра дээрэнь харуулхын тула культбазануудай дэргэдэ тусхай түхеэрэлгэ март һара соо бэлдэхэ гэжэ Кударын аймагай колхозуудай шиидэһэниинь ехэ зүб байна. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй сесси һаяхан энэ үүсхэлыень дэмжэжэ, хуулита ёһоор баталаа.

Кинокартинануудые таһалгаряагүйгөөр, графигай ёһоор арад зондо, илангаяа холын малшадта харуулгада онсо анхарал табигдаха ёһотой, иимэ зорилгоор майн нэгэн болотор бүхы культбазануудта кинобудкануудые бэлдэхэ шухала.

Нютагуудтахи партийна, советскэ органуудай зорилго юуб гэхэдэ, ажалшадта кино харуулгые эрид һайжаруулха, киномеханигуудай хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлхэ, киноустановконуудые олон болгохо хэрэгтэ анхарал табиха уялгатай.

Республикын колхоз, совхозуудта трактор, комбайнуудые заһабарилгын ябаса тухай

1959 оной мартын 20-ной мэдээн

(түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

[illegible]	Бүхы маркын трактор заһабарилга	Комбайн заһабарилга
...айн	188,6	3,1
...ало-Кударын	119,4	24,1
...энгын	113,3	70,6
...агатайн	105,8	28,4
...аршэбэрэй	100,5	27,8
...ын	100,0	16,7
...нскын	97,3	24,0
	90,7	4,3
...рын	89,4	27,0
...жанай	88,9	13,3
...нэй	87,7	45,7
	85,0	—
	85,0	25,7
...ын	83,3	13,8
...йкальска	83,0	33,3
...енай	82,5	4,3
...анай	78,9	11,9

Аймаг	Бүхы маркын трактор заһабарилга	Комбайн заһабарилга
Иволгын	78,8	6,2
Яруунын	76,7	9,0
Кударын	76,4	—
Ахын	—	—
Баунтын	—	—
Хойто-Байгалай	—	—
СОВХОЗУУД:		
Бичурын	133,3	29,4
Кяхтын	111,4	94,1
Сэлэнгын	106,5	100,0
Яруунын	69,0	36,8
«Эрдэм»	67,3	111,5
Хориин	67,3	—
Борьёогой	56,7	17,5
Иволгын	—	—
Кабанскын	—	—

ПОЛИ, САБШАЛАН ДЭЭРЭЭ БҮХЫ АРГАЛ, ШЭБХЭЕЭ ГАРГАЯ

☆ ☆

Курумканайхидай үүсхэлые дэмжэнэбди

ГЕКТАР БҮРИҺӨӨ 14-15 ЦЕНТНЕР ҮБҺЭН АБТАХА

5 мянга гаран эбэртэ бодо малтай, олон мянгаад хони, адуутай манай колхоз талха таряа таридаггүй, мал ажал эрхилдэг юм. Мүнөө малай тоо толгой олошоруулан, ашаг шэмэ ехээр абадаг болохо зорилгые бэелүүлхын тула түбхын түрүүндэ тэжээлэй зүйлнүүдые элбэгээр бэлдэхэ гээшэ шухала гэжэ ойлгогдоно. Байгаалиин уларилай таарамжагүй байдаг дээрэһээ тэжээлэй ургамалнуудые тон багаар таридаг манай артель хээрын сабшалангай үбһэ ногоогоор малаа тэжээдэг юм. Тиимэһээ үбһэ ногооной ургасые дээшэлүүлхын тула саг үргэлжын оролдолго гаргагдана. Мүнөө Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд хээрын сабшалангай ургасые нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэдхэхэ тухай хандалга гаргаба. Бидэ иимэ үүсхэлые һайшаажа, өөһэдынгөө арга боломжонуудые мүн лэ хаража үзөөд, бүхы сабшалангайнгаа ургасые га бүридэ дунда зэргээр 3—4 центнерээр нэмээхэ гэжэ шиидээбди. Үнгэрэгшэ жэл бүхы 4 мянган гектар сабшалангай га бүриһөө 10—11 центнер үбһэ абаһан һаа, энэ жэл 14 центнерһээ доошо бэшэ, зарим газарһаань 20—25 центнер абахаар хараалнабди. Иигэжэ 10 мянга гаран центнер үбһэ нэмэжэ абаха болонобди. Мүнөө һүнэй-товарна 4 фермынхид сабшалангай хойноһоо харууһалжа, ургасыень дээшэлүүлхээр түсэблэбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ сабшаландаа наг шэбхэ гаргажа, тошоной уһа хаажа, тогтоожо эхилээбди. Саһанай хайламсаар газар, модо, шулуунһаань сэбэрлэгдэхэ байна. Эдэ фермэнүүдэй бүхы отара, гүүртэнүүдтэ үбэлжөөнэй бууса, мүн бэшэшье газарынь тушаажа үгтэнхэй.

Зунай сагта хамта дээрээ 30 звено байгуулагдаад, үбһэ хуряалгада ябаха.

Колхознай болдог дошотой, һөөг бургааһатай 300 гектар газар сэбэрлээд, сабшалан болгохонь. Эндэ фрезернэ машина асарагдаад, тусхай хүнүүдтэ даалгажа үгтэбэ. Колхознигууд һөөг бургааһа руу хаягдашаһан наг шэбхэ суглуулжа, сабшаланда гаргажа, тараажа байнхай. Тиигэжэ мүнөө хамтадаа сабшаландаа мянгаад гаран тонно шэбхэ гаргаад, энэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлһээрбди. Хабартаа урдань уһалагдадаггүй байһан сабшалангай газарта һубаг канавануудые татаад, уһалха һанаатайбди. Мүн урда урдын жэлнүүдтэ татагдаад орхигдошоһон хуушан һубагууд шэнэлэгдэхэ.

Мүнөө жэл сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 14—15 центнер ургаса абаха түсэбөө бэелүүлээд, хойто жэл бүришье ехээр үбһэ абадаг болохобди.

С. Санжитов,
Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Дандар Дансарановай хүтэлбэрилдэг звено Толгой гэжэ нютагта 75 гектар газарта кукурузын баян ургаса ургуулха уялга абаба. Мүнөө эдэнэр тэндээ наг шэбхэ гаргажа байна. **Зураг дээрэ:** тус звеногойхид наг шэбхэ асаржа ябана. Хүреэ соо Д. Дансаранов.

А. Мантаевай фото.

☆ ☆

Һурагшадай үйлэдбэриин бригада

Һурагшадые ажалда дүршэлтэй болгохын тулада үйлэдбэриин бригадын ехэ туһатай байһые хараадаа абажа, Хориин аймагай Хасууртайн дунда һургуулиинхид һурагшадһаа бүридэһэн үйлэдбэриин бригада бии болгобо.

Энэ бригада һуралсалай жэлэй дүүрэмсээр, зунай амаралтын үедэ өөрынгөө түрэл «Победа» колхозой таряан болон мал ажал дээрэ ажаллаха юм. Тиихэдэ энэ бригадынхид колхозой поли дээрэ 10 гектар газар даажа абаад, эндээ өөһэдынгөө хүсөөр кукуруза тарижа ургуулха юм. Гектар бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ шэмэтэ тэжээл хуряажа абаха уялгатай. 4 гектар огородой эдеэнэй ургасын хойноһоо харууһалха, 2500 шубуунай дальбараа 2 һаратай болоторнь дэгжээжэ, колхоздо тушаахаар хараална.

Һурагшад абаһан уялгануудаа бэелүүлхын хойноһоо шангаар хүдэлмэриилжэ эхилээ. Амаралтын үдэрнүүдтэ һурагшад багшанартаяа хамта олоороо гаража, таряанай болон огородой газарта хүдэлнэ. Кукуруза тариха газартаа наг шэбхэ шэрэжэ, үнэһэ, шубуунай аргал болон бусад үтэгжүүлгэ суглуулна.

Энэ һайшаалта үүсхэлыень колхозой правлени болон партийна эхин организаци хүндэтэйгөөр һайшаан, дэмжэжэ абаа. Тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ һурагшадта техникэ болон зэр зэмсэгээр колхоз туһална. Хүдөө ажалай мэргэжэлтэд эдэнэртэ заабари, һанамжаяа хэлэнэ. **Г. Ямпилов.**

Республикын колхоз, совхозуудта наг шэбхэ поли, сабшалан дээрэ зөөжэ байһан тухай

1959 оной мартын 20-ной мэдээн

(түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	1958 оной октябрь һараһаа 1959 оной мартын 20 болотор таряалан дээрэ гаргаһан наг шэбхэ	Тэрэ тоодо 1959 оной январиин 1-һээ хойшо гаргаһан наг шэбхэ (тонноор)	1958 оной октябрь һараһаа 1959 оной мартын 20 болотор сабшалан дээрэ гаргаһан наг шэбхэ
Байкало-Кударын	17,2	6897	—
Баргажанай	49,8	15023	1,7
Баунтын	—	684	—
Бичурын	52,8	21141	33,4
Зэдын	40,0	13382	12,7
Яруунын	17,8	3230	18,8
Заиграйн	22,1	9327	13,8
Закаменай	2,9	906	17,1
Иволгын	32,5	7207	6,6
Кабанскын	29,7	4871	5,4
Хэжэнгын	13,6	6629	19,4
Кударын	35,5	13361	22,2
Курумканай	10,6	4613	23,5
Кяхтын	21,0	4508	3,0
Мухаршэбэрэй	49,2	14066	28,3
Ахын	—	1297	—
Прибайкальска	35,4	5036	19,0
Хойто-Байгалай	—	254	—
Сэлэнгын	27,1	9354	23,1
Тарбагатайн	46,6	12621	48,2
Ториин	29,2	9230	35,1
Түнхэнэй	42,7	19508	30,4
Хориин	19,4	3895	15,3
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	16,4	1826	31,4
Борьёогой	56,6	4221	—
Яруунын	30,5	3327	36,5
Кяхтын	35,9	4139	2,5
Сэлэнгын	37,4	5607	22,0
Кабанскын	—	350	—
Хориин	29,4	3336	33,7
«Эрдэм»	60,5	2862	0,8
Иволгын	—	5580	—

СССР-эй ПРОФСОЮЗУУДАЙ XII СЪЕЗД

ВЦСПС-эй хүдэлмэри тухай тоосоон, КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан СССР-эй профессиональна союзуудай бэелүүлхэ зорилгонууд

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр В. В. ГРИШИНЭЙ элидхэл

Профсоюзуудай XII съездэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй эльгээhэн амаршалгые бидэнэр бүгэдөөрэн угаа ехэ анхаралтайгаар шагнабабди. Профессиональна союзуудта, баатар габьяата хүдэлмэришэн ангида, алдарта совет интеллигенцидэ, профсоюзуудай бүхы гэшүүдтэ хандуулhан амаршалгын халуун үгэнүүд хадаа профсоюзууд тухай айхабтар ехэ анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө партиин ленинскэ Центральна Комитедтэ гүн гүнзэгы баяр баясхалангай мэдэрэл хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ түрүүлнэ.

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэнь партиин найдамтай түшэг болоhо профсоюзуудай ажал-ябуулга КПСС-эй ЦК-гэй амаршалга соо үндэрөөр сэгнэгдээд, орон доторхи гүрэн түрын, ажахы болон олониитын ажабайдалда дүүргэдэг ехэ үүргэнь онсолон тэмдэглэгдэнэ, үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулхын тула партиин XXI съездын хараалhан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ профсоюзуудай дүүргэхэ дайшалхы программа заагдана гэжэ нүхэр Гришин мэдүүлбэ.

Амаршалгынь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ съездын үмэнэhөө, профсоюзуудай 50 гара миллион гэшүүдэй үмэнэhөө халуун баяр хүргөөд, советскэ профсоюзууд Эхэ оронойнгоо бүри ехээр hалбаран мандахынь түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэхэ, арад түмэнэй дунда партиин политика үнэн сэхээр бэелүүлхэ, коммунизмын түгэс илалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ хүсэеэ бүри ехээр табиха байха гэжэ нүхэр Гришин найдуулба.

СССР-эй профессиональна союзуудай XII съезд КПСС-эй XXI съездын hүүлээрхи эдэ гайхамшаг үдэрнүүдтэ, совет арадай политическэ болон ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда зарлагдаа. Мүнөө сагай гайхамшаг событи болоhон энэ съездын шиидхэбэринүүд соо Совет гүрэнэй экономикын, соёл культурын саашадаа хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэхэ тодорхой программа хараалагдаа. Иимэ ехэ далайсатай дэбжэлтэ түүхэдэ байгаагүй юм гэжэ нүхэр Гришин тэмдэглэбэ.

XI, XII съезднүүдэйнгээ хоорондохи үе соо СССР-эй профессиональна союзуудай хэhэн хүдэлмэринь коммунистическэ общество байгуулхын түлөө совет арадай тэмсэлтэй нягта холбоотой байгаа гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. hүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа КПСС-эй XX съездhээ хойшо, ажахын, соёл гэгээрэлэй байгуулалтын талаар профсоюзуудай эдэбхи үүсхэл нилээд ехэ болоо.

Профсоюзуудай хүдэлмэриин hайжарhаниинь Коммунистическэ партиин зүгhөө, тэрэнэй Центральна Комитедэй, нютагуудтахи партийна органуудай зүгhөө үдэр бүри тодорхойгоор хүтэлбэрилдэгэй, ехэ туhа хүргэдэг, анхаралтайгаар хандадагай аша үрэ мүн болоно. КПСС-эй ЦК-гэй 1957 оной декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүд, партиин бусадшье тогтоолнууд профсоюзуудай бүхы ажал-ябуулгада угаа ехэ удхашанартай.

Нүхэр Гришин Советскэ Союзай экономико болон соёл культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлагдаhан ехэ амжалтанууд тухайда тогтожо хэлээ. Совет арадай туйлаhан эдэ амжалтанууд социалистическэ ёhоной ажахын хамагhаа булюу хүсэтэй байhанай эли тодо гэршэ жэшээ болоно.

Ленинизмдэ Коммунистическэ партиин ходо үнэн сэхэ байдагые, арад түмэнтэй бата холбоо барисаатай байдагыень XXI съезд шэнэ хүсэтэйгөөр элирхэйлэн харуулаа. Партида харша бүлэг болоhон Маленков, Каганович, Молотов, Булганин болон Шепиловэй аашые эрид шууд буруушаан, тэдэниие замhаа зайсуулаад, партимнай марксизм-ленинизмын туг доро Центральна Комитедээ тойрожо, бүри нягтаар эмхидэн жагсаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Ажалшадай эгээн олониитын эмхинүүд болоhон профессиональна союзууд долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада ехэ хүдэлмэри хэхэ ёhотой байна. Ажахын, культурна байгуулалтын хэрэгтэ профсоюзуудай дүүргэдэг үүргые бүри ехэ болгохын тула hүүлэй жэлнүүдтэ манай партиин хараалан бэелүүлhэн хэмжээ-ябуулганууд эдэ шухала зорилгонуудаа профсоюзуудай амжалтатай hайнаар дүүргэхын тула шухала арга хангаа.

Профессиональна союзууд улам үргэдхэгдэжэ байгаа эрхээ хэрэглэн, арадай ажахые түсэблэлгын хэрэгтэ, үйлэдбэриин асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажал, байдалые улам hайжаруулха хэрэгтэ бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо. Промышленность, транспорт болон барилгын предприятинуудай бүхы ажал хэрэгтэ үдэр бүриин нүлөө үзүүлнэ, хүдөө ажахыгаа хүгжөөн дэбжээхын түлөө арад ниитын тэмсэлдэ хабаадана.

Мүрысөө дэлгэрүүлхэ зорилгоор профсоюзуудай хэдэг ехэ хүдэлмэри тухай тэмдэглэхэ зуураа, тоосоото үе соо социалистическэ мүрысөөнэй далайса бүри ехэ боложо, арадай ажахын бүхы hалбаринуудта үшөө ехээр дэлгэрээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ мүрысөөндэ хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдэй тон олонхинь хабаадана. Мүрысөөнэй шэнэ формонууд бии боложо, үргэнөөр дэлгэржэ байнхай. Совет хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл бадаржа, Эхэ оромнай бүри ехээр хүгжэн hалбарhай гэhэн hайн hайхан анхарал оролдолгонь патриотическа шэнэ хүдэлөөнhөө — коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөнhөө эли тодоор харагдана. Мүнөө энэ мүрысөөндэ 60 мянга гаран бригада, халаан, участогууд хабаадажа байна. Хэдэн зуугаад мянган хүдэлмэришэд тус тустаа коммунистическэ ёhоор ажаллаха уялгануудые абанхай.

Арад ниитын социалистическэ мүрысөөнэй ашаар үйлэдбэриин ехэ амжалтанууд туйлагдаад, новаторнууд болон түрүүшүүлэй зэргэ улам улам үргэдэнэ. Шэн зоригто ажалай түлөө, үйлэдбэриин гайхамшаг амжалтануудай, эрдэм ухаанай туйлалтануудай түлөө 1954—1958 онуудай турша соо промышленность, барилга, транспорт болон хүдөө ажахын 1910 хүдэлмэрилэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр дээдэ нэрэ зэргэ олгогдоо, 540 мянган хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженернүүд, эрдэмтэд, алба хаагшад. Советскэ Союзай орденууд, медальнуудаар шагнагдаа.

Партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд, тэрэнэй табиhан асари ехэ зорилгонууд политическэ болон ажалай айхабтар ехэ шэнэ дэбжэлтэ, арад түмэнэй эршэ зориг, эдэбхи үүсхэл бадаруулаа. Долоон жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ уялгануудые предприятинууд, барилганууд, колхозууд болон совхозуудай абаhан тухай мэдээсэлнүүд ороной нютаг бүхэнhөө абтана гэжэ элидхэлшэ үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Гэбэшье профсоюзуудай зарим эмхинүүд социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ, предприяти болон барилгануудай хүдэлмэриие hайжаруулха арга боломжоёо хүсэд хэрэглэнэгүй, тэдэнэй зариманиинь социалистическэ мүрысөөе олоной дунда дэлгэрүүлжэ, тэрээндэ бүхы хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулхын тула зохихо хэмжээ абаха гэжэ оролдоногүй гэжэ нүхэр Гришин тэмдэглээ.

ВЦСПС, профсоюзуудай Центральна Комитедүүд болон Соведүүд, профсоюзай бүхы эмхинүүд КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ хэрэгые эрид hайжаруулха ёhотой. Абаhан уялгануудай дүүргэлтын түлөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, предприятинууд болон барилгануудтахи профсоюзна эмхинүүдэй харюусалгые бүри ехэ болгохо хэрэгтэй.

Нүхэр Гришин предприяти, транспорт болон хүдөө ажахыдахи ажалай бүтээсын, техническэ зэбсэгжэлэй асуудалнуудта тогтожо хэлээ. Техническэ дэбжэлтэ — шэнэ техникэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, үйлэдбэреэ автомадаар зэбсэглэхэ, оньhожоруулха ябадал — ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ гол шухала нүхэсэл болоно. hүүлэй жэлнүүдтэ энэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Профсоюзай эмхинүүд хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ухаалан зохёохо эдэбхи үүсхэлые али болохоор хүгжөөхэ, тэрээниинь шэнэ техникэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, үйлэдбэреэ автомадаар зэбсэглэхэ, бүрин оньhожоруулха түсэбүүдээ бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулха ёhотой.

Ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ угаа ехэ удхашанартай байдаг үйлэдбэриин түрүү дүй дуршэлые дэлгэрүүлхын тулада оролдохо гээшэ профсоюзуудай тон шухала хэрэг болоно. Түрүү арга методууд мүнөө байhан технологидо хэрэглэгдэхэ, түсэб табиха үедэ хараада абтаха, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгдэхэ ёhотой. Түрүү дүй дуршэлэй үргэнөөр хэрэглэгдэхэ арга боломжо предприяти, барилга бүхэндэ бии болгохо шухала.

Арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэлгэдэ олониитые элсүүлэн хабаадуулхын тула профсоюзай ябуулдаг хүдэлмэринь предприяти бүхэнэй ашаг олзотой байхын түлөө тэмсэлтэй тааруулагдаха ёhотой. Партиин XXI съездын hүүлээр эхилhэн — арьбалалта химгадалга хэхын түлөө, продукциин өөрынь үные химдаруулхын түлөө арад ниитын дунда дэлгэрhэн хүдэлөөе профсоюзууд толгойлхо ёhотой. Тэрээндэ бүхы хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд, алба хаагшадые элсүүлхэ хэрэгтэй.

Долоон жэлэй түсэбөөр табигдаhан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод, инженернүүд болон технигүүдэй али тухай ехэ үүргэ дүүргэхэ байhыень элидхэлшэ элирхэйлэн харуулаа. hүүлэй табан жэлэй туршада хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо 11 миллион дурадхал оруулhан байна. Тэдэниие ашаглаhанай үндэhөөр 35 миллиард шахуу түхэригэй арьбалалта хэгдээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Эрдэм, техникэ дэлгэрүүлхэ бүлгэмүүд арадай ажахые улам саашадань хүгжөөн дэбжээхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. 1955 онhоо, профсоюзуудай хүтэлбэрилдэг болоhонhоонь хойшо, тус бүлгэмүүдэй гэшүүдэй тоо 4 дахин шахуу нэмэжэ, 800 мянгада хүрөө. Промышленна предприятинууд, барилганууд дээрэ НТО-гэй (эрдэм, техникын бүлгэмэй) 24 мянга шахуу эхин эмхи бии болонхой. Тэдэнэй нилээд олониинь эрдэм, техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, түрүү дүй дуршэл үргэнөөр тараан дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулдаг.

Профсоюзууд элирүүлэгдээгүй арга боломжоёо ашаглаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ химдаруулха, үйлэдбэреэ бүри нарижуулан hайжаруулха ябадалтай холбоотой асуудалнуудые ажахын эмхи зургаануудай урда олоор табиха ёhотой.

Үйлэдбэри хүтэлхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ зорилгоор тоосоото үе соогоо советскэ профсоюзууд ехэхэн хүдэлмэри хэhэн байна. Предприятинууд, барилганууд дээрэ саг үргэлжэ хүдэлдэг үйлэдбэриин зүблөөнүүд эмхидхэгдээ гэжэ элидхэлшэ үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Профсоюзай органууд үйлэдбэриин зүблөөнүүдтэ үдэр бүриин анхарал хандуулжа байха уялгатай. Тэрэшэлэн хүдэлмэришэдэй суглаан, профсоюзай, ажахын эдэбхитэдэй суглаан, совнархозуудай технико-экономическа совет, тус тус hалбаринуудай, hалбари хоорондын үйлэдбэриин-техническэ конференци гэхэ мэтын үйлэдбэри эрхилэлгэдэ ажалшадые хабаадуулха аргануудые тэдэнэр hайнаар хэрэглэдэг болохо зэргэтэй.

Ажалшадай байра байдалай, соёл культурын hайжаржа, салин хүлhэ түлэлгэ гуримшуулагдажа байhан тухай элидхэлшэ тогтожо хэлэбэ. hүүлэй жэлнүүдтэ арад зоной байра байдалые hайжаруулгаар парти, правительствын бэелүүлжэ байhан ехэ хэмжээ-ябуулганууд тухай, орон дотор гэр байрын барилгануудай тон үргэнөөр ябуулагдажа байhан тухай, долоон жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэхэдэ совет хүнүүдэй бүри hайнаар, юугээршье дутамаггүйгөөр ажаhуудаг болохо тухай элидхэлшэ хөөрэбэ.

hүүлэй гурбан жэл соо салин хүлhэ түлэлгые гуримшуулгаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. 1956—1958 онуудта салин хүлhэ түлэлгые гуримшуулхада 10 миллиард түхэриг шахуу гаргашалагдаhан байна. Мүнөө жэлдэ мүн лэ ехэ мүнгэн hомологдоо. Зүгөөр салин хүлhэ түлэлгые гуримшуулхадаа доторойнгоо арга боломжонуудые, тэрэшэлэн гүрэнэй зүгhөө мүнгэ абангүйгөөр энэ хүдэлмэриие ябуулжа байдаг предприятинуудай дүй дуршэлые hайнаар хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Салин хүлhэ түлэлгые гуримшуулха хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ профессиональна союзууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, энэ хэрэгтэ хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүдые олоорнь хабаадуулха ёhотой. Тиихэ зуура үйлэдбэриин бүтээсын ургалта салин хүлhэнэй ургалтаhаа дээшээ байха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин саг үргэлжэ хүгжэжэ байхадань лэ ажалшадай байра байдал hайжаржа байха зэргэтэй бшуу.

Парти, правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар манайда ажалай арга нүхэсэл саг үргэлжэдөө hайжарна. Энэ хэрэгтэ гаргашалагдадаг мүнгэн зөөри жэл бүри ургажа байдаг. 1956—1958 онуудай хамтын договорнуудай ёhоор ажал дээрэ гэнэ оhол уридшалан зайсуулгада 9 миллиард шахуу түхэриг, ажал дээрэ үмдэхэ түлөөhэгүй хубсаhанда 13,5 миллиард түхэриг гаргашалагдаа. Тоосоото үе соо ВЦСПС-эй дурадхалаар правительство ажал дээрэ гэнэ оhолые уридшалан зайсуулха, ажалай хуули ёhонуудай асуудалнуудаар хэдэн тогтоол гаргаа.

Тиигэбэшье, гэжэ нүхэр Гришин хэлэбэ, профсоюзай зарим организацинууд ажал дээрэ гэнэ оhолые уридшалан зайсуулгые hайжаруулха талаар өөhэдтэнь үгтэhэн эрхээ хэрэглэнэгүй. Тэдэнэр аюулгүйе сахиха гуримуудые наринаар баримталхагүй, ажалай хуули ёhо хазагайруулха баримтанууд тай эрид шууд тэмсэхэ ёhотой. Тэдэ зарим техническэ инспекторнууд аюулгүйе сахиха гуримуудые хазагайруулгатай эбсэдэг, ажал хэхэ hайн арга нүхэсэл олгохоор хараалагдаhан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын түлөө hулаар тэмсэдэг байна.

Гүрэнэй социальна мүнхэлэлгэ гээшэ, гэжэ нүхэр Гришин хэлэнэ, ажалшадай байра байдалые hайжаруулха шухала нүхэсэл мүн. Манай орон дотор социальна мүнхэлэлгэ гүрэнэй мүнгэн зөөреэр хангагдажа, хэрэгтэй болоходонь бүхы хүдэлмэришэд, алба хаагшадта тэдхэмжэ үзүүлэгдэжэ байдаг. Урда долоон жэл соо гүрэнэй социальна мүнхэлэлгэдэ 235 миллиард түхэриг гаргашалагдаhан байгаа hаа, захалжа байгаа долоон жэл соо 630 гаран миллиард гаргашалагдаха юм. Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые элдэб тэдхэмжээр хангалга тоосоото үе соо нилээд hайжараа. Профсоюзуудай дурадхалаар ажал дээрэ гэнэ оhол тохёолдожо, эрэмдэг болоhон гү, али ажалhаа боложо үбшэлhэн хүнүүдтэ абадаг салин хүлhэнэйнь зэргэ мүнгэн тэдхэмжэ үгтэдэг болоо, хүнэй үбшэлхэдэ тэдхэмжэ үгэхэдөө хэгдэдэг байhан зарим хизаарлалтанууд үгы болгогдоо, саг зуура ажал хэжэ шадахагүй болоходо үгтэдэг эгээн бага тэдхэмжэнүүд ехэ болгогдоо.

Гэхэ зуура ажалшадые аргалалгада дутагдалнууд бии байhаар. Тэдэ дутагдалнуудые усадхахын түлөө профсоюзай организацинууд тэмсэхэ ёhотой. Тэдэнэр элүүрые хамгаалгын органуудтай нягта барисаатай байжа, ажалшадые hайнаар аргалха хэрэгтэ туhаламжа ехээр үзүүлдэг болохо зэргэтэй. Санатори, курортдо амаралгые үндэhөөрнь hайжаруулха, энэ хэрэгтэ ажалшадые үргэнөөр хабаадуулха, энээнэй тулада бүхы санатори, амаралтын гэрнүүдые профсоюзай мэдэлдэ дамжуулан үгэхэ асуудалые шиидхэхэ шухала.

Партиин XXI съезд, гэжэ нүхэр Гришин үргэлжэлүүлэн хэлэнэ, ойрын долоон жэл соо баригдаха байрын гэрнүүдэй асари ехэ түсэб баталаа. Тэрэ түсэбэй дүүргэгдээд байхада ажалшадай гэр байрын хэрэглэмжэ гүйсэд хангагдаха байна. Энэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ, үлүүлэн дүүргэлгэдэ профсоюзай организацинууд барилгашадые элсүүлхэ, барилгын үнэ сэнгые химдаруулхын, шанарыень hайжаруулхын түлөө үсэд шанга тэмсэл ябуулха, нэгэшье гэр хүсэд дүүргүүлэнгүйгөөр ашаглалгада үгүүлхэгүйн тула дүүргэгдэhэн гэрнүүдые тушаажа абаха гүрэнэй комиссида хабаадаха эрхээ гүйсэдөөр хэрэглэхэ ёhотой. Арад зоной хүсөөр гэр байра барилгые үргэдхэхэ шэнэ арга боломжонуудые бэдэрэлгэдэ шэглүүлэгдэhэн ажалшадай үүсхэл эдэбхиие али болохоор дэмжэхэ, хүгжөөхэ, айлнуудай өөhэдөө гэр барилгые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ шухала. Байрын гэрнүүдые хубаарилгада хамааралсаха гээшэ профсоюзуудай сэхэ уялгань мүн. Энэ хэрэгые эдэбхитэйгээр гуримшуулха хэрэгтэй.

Ниитын эдеэ хоол эмхидхэлгые саашадань hайжаруулха тухай тогтоол партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет hая баталан абаа. Хүн зониие олоорнь, hайнаар, таарамжатайгаар эдеэлүүлдэг болохо зорилго табигдаба. Ниитын эдеэ хоол болон худалдаа наймаа hайжаруулха талаар хараалагдаhан хэмжээ-ябуулгануудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ профсоюзууд эдэбхитэйгээр туhалха зэргэтэй.

Саашань элидхэлшэ арад зониие ажаhуудалай талаар хангаха, худалдаа наймаае саашадань hайжаруулха асуудалнуудта тогтоо.

Ерэхэ долоон жэлдэ арадай ажахые, социалистическэ соёл культурые хүгжөөлгэдэ, коммунистическэ обществын али бүхы талаараа хүгжэнги, бэлэдхэл hайнтай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ шухала зорилгые шиидхэлгэдэ ехэ алхам хэгдэхэ байна, гэжэ нүхэр Гришин хэлэнэ. Зорилго юуб гэхэдэ, профсоюзуудай бүхы хүмүүжүүлгын, культурно-ниитын хүдэлмэриие улам үргэн далайсатай, удха түгэлдэр болгохо хэрэгтэй. Ажалда дуршэлтэй, ажалда коммунистическэ ёhоор хандаха хүнүүдые хүмүүжүүлхэ гээшэ гол зорилгомнай.

Физкультура болон спортые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ гээшэ профсоюзуудай шухала зорилго мүн. hүүлэй табан жэл соо физкультурнигуудай тоо 2,5 гаран миллионоор олошоржо, мүнөө 8 миллиондо хүрөө. Профсоюзуудай спортын hайн дуранай бүлгэмүүд 2 миллион 400 мянган спортсменүүд-разряднигуудые, 3700 мастернуудые бэлдээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ профсоюзууд спортын hайн дуранай бүлгэмүүдэйнгээ хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаба. Союзна республика бүхэндэ нютагай спортын бүлгэмүүд бии болоо.

Хүнүүдэй ухаан бодолдохи урданай хорото үлэгдэлнүүдтэй тэмсэлгэдэ профсоюзай организацинуудай ехэ үүргэтэй байhыень нүхэр Гришин тэмдэглэбэ. Манайда, гэжэ тэрэ хэлэнэ, үнэн сэхээр ажал хэхэ дурагүй хүнүүд үшөөл дайралдадаг, хулигаантаха, архи ууха, наймаа аралжаа хэхэ, ниитын гурим эбдэхэ ябадалнууд үшөөл үзэгдэдэг байна. Зарим хүнүүдэй ниитын гурим эбдэдэг ябадалтай тэмсэлгэдэ олониитые олоорнь хабаадуулха шухала. Предприятинуудта, эмхи зургаануудта, hуурин газарнуудта ниитын гурим сахиха арадай дружинануудые бии болгохо хэрэгтэ профсоюзай организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай. Тэрэшэлэн шажан мүргэлдэ эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ профсоюзай организацинууд анхаралаа ехээр табидаг болохо ёhотой.

Советскэ профсоюзууд хадаа олониитын эгээл ехэ эмхи, ниитэ-политическэ ехэ хүсэн болоно. Мүнөө тэдэнэй зэргэдэ, XI съездынхидэ орходоо 12 миллион 360 мянган хүнөөр олон гэхэ гү, хамта 52 миллион 780 мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшад тоологдоно.

hүүлэй жэлнүүдтэ профсоюзай эдэбхитэд горьтойхоноор олошороо. Тэдэнэр ажал дээрээ жэшээ харуулжа байха зуураа, олониитын ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг.

Профсоюзай эхин организацинуудай хүдэлмэриие hайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдажа байна. Гэбэшье тэдэнэй хүдэлмэридэ дутуу дунданууд олон. Тэдэнэй зариманиинь hулаар хүдэлмэрилнэ. Предприятинуудай үйлэдбэриин ажал-ябуулгада, ажалшадай эрх... тые hайнаар хангалгада нүл... үзүүлхэ ехэ эрхээ, арга боломж... нуудаа профсоюзуудай фабричн... заводской комитедүүд хэрэглэн... гүй, хүдэлмэришэдэй, алба хааг... дай хуулита эрхые хододоо эдэб... тэйгээр дэмжэнэгүй.

Промышленность болон барил... хүтэлбэрилгые шэнэдхэн хубил... хатай хамта, профессиональна со... зуудай хүдэлмэриин хубилгагда... тухай саашань элидхэлшэ хэлэ... Арадай ажахын хүгжэлтын шуха... шухала асуудалнууды е таби... шиидхэхэ талаар профсоюзу... соведүүд ехэ эдэбхи гаргадаг, ... таг нютагуудай профсоюзай ор... низацинуудые тодорхойгоор хүт... бэрилдэг болоо. Профсоюзу... Украинын, Узбегэй, Грузиин ре... публиканска соведүүдтэ, Моск... городой, Москвагай областиин, Л... нинградай, Киевэй, Свердловскэ... Башкирай, Челябинскын, Крас... дарай болон бусад зарим со... дүүдэй хүдэлмэридэ hайшаал... зүйлнүүд олон. Тиибэшье хаа ха... нагүй hайн бэшэ. Профсоюзу... зарим соведүүд сагhаа гээгдэ... хуушанайнгаа арга методүүдhээ... хасанагүй.

Профсоюзай органуудай хүд... мэриие сомор болгохо, түлөө... хүдэлмэришэдые үсөөрүүлхэ тал... ВЦСПС, профсоюзуудай центра... на комитедүүд, соведүүд нил... хүдэлмэри ябуулна. Тэдэ профс... зай аппарат үшөөл ехэ байна.

Тоосоото үе соо профсоюзай ... тэлбэрилхы хүдэлмэридэ олон ш... хүнүүд дэбжүүлэгдээ. Саашад... дуршэл ехэтэй, ажалшадай... дунда хүндэтэй түрүү хүдэлмэ... шэдые, инженернүүдые, техни... дые хүтэлбэрилхы тушаалнуу... бүри эдэбхитэйгээр, олоор ... жүүлжэ байха шухала. Тии... зуураа даалгагдаhан хэрэгээ h... наар ябуулжа байдаг хуушa... кадрнуудта мүн лэ анхаралтай... хандаха хэрэгтэй.

Саашань нүхэр Гришин хүд... мэришэдэй уласхоорондын нэгэ... лые бэхижүүлхын, эб найрамда... демократиин, арадуудай хани ... рисаанай түлөө тэмсэлдэ совет... профсоюзуудай хабаадалсажа б... hан тухай хэлэбэ. Мүнөө үедэ у... хоорондын хүдэлмэришэдэй, пр... союзай хүдэлөөн үргэдэжэ, тэдэ... түрүү хүсэнүүд ургажа, бэхижэ... ажалшад нэгэн hаналтайгаар ... сэдэг боложо байна.

Пролетарска интернациона... мын hургаалда үнэн сэхэ совет... профсоюзууд уласхоорондын... ажал-ябуулгые дэлхэйн проф... зай хүдэлөөнэй нэгэдэлые б... жүүлгэдэ зорюулна. Тэдэнэр пр... союзуудай бүхы дэлхэйн феде... цинн, мүн профсоюзуудай эл... hалбаринуудай уласхоорондын ... гэдэлэй ажал-ябуулгада эдэб... тэйгээр хабаадалсана, дэлхэйн ... гаран оронуудай профсоюзу... хани барисаатай. Социалистич... оронуудай профсоюзууд дүй ... шэлөө үргэнөөр халан абалса...

Тэрэшэлэн эрхэ сүлөөгэй, на... нальна бэеэ даанхай байдалай ... лөө тэмсэжэ байhан ороно... профсоюзуудтай хани барисаа... лээд үргэдөө. Эдэ оронуудай а... шадта аха дүүгэй туhала... үзүүлхэ гээшэ манай интерна... нальна уялга гэжэ тоолонобди.

Мүнөө сагай байдал дээрэhээ... рахада, гэжэ элидхэлшэ тэмдэ... нэ, хүдэлмэришэдэй уласхоорон... мүн профсоюзай хүдэлөөе саа... дань бүри эдэбхитэй болгохо, ... нэй зэргэнүүдые нягта жагсаа... болгохо эрилтэ табигдана. Дэл... шэнэ дайнда бэлдэхын ту... империалистическэ хүсэнүүд у... хоорондын байдалые түгшүүри... болгохые али болохоор орол... Иимэ эрхэ байдалда өөhэдэ... хүсые бүри эмхидхэжэ, амг... тайбан байдалай, демократиин ... садта хатуу харюу үгэхэ ажал... дай эрмэлзэл дээшэлнэ.

Советскэ профсоюзууд хадаа ... додоо Коммунистическэ парт... үнэн сэхэ түшэг тулгуури ба... юм, гэжэ нүхэр Гришин эл... лэйнгээ түгэсхэлдэ хэлэбэ. П... профсоюзуудта тон ехэ анх... хандуулжа байдаг.

Партиин XXI съездын таб... зорилгонуудые бэелүүлхын ... профсоюзууд бүхы оролдо... гарган тэмсэхэ, долоон жэлэй ... быe болзорhоонь урид дүүр... түлөө тэмсэлдэ ажалшадые эл... хэ, коммунистическэ партия... руулан хүдэлмэришэн ангиие, ... ветскэ интеллигенциие бүри н... жагсааха, орон доторoo ... низм байгуулха агуухэ хэрэгт... битаая ехээр оруулха гэжэ ... Гришин СССР-эй профсою... XII съездын үмэнэhөө, профсо... дай оло миллион гэшүүдэй ... hөө Коммунистическэ партия... рэнэй ленинскэ Центральна ... тедые найдуулаа.

(ТАС...

Белоруссиин ССР. КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон Минскын автомобильна заводойхид шэнэ, дээгүүр уялгануудые абаа. Автомобиль бүтээгшэд долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур 15 миллион түхэригэй продукци үгэхэ, металл алмаха гэжэ шиидэhэн байна. Гадна продукциин өөрынь үнэ химдаруулhанай ашаар 6 миллион түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмаха гэhэн уялга тэдэнэр абаа. **Зураг дээрэ:** түсэбhөө гадуур бүтээгдэhэн автомашинанууд хабсаргагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Кяхтын трикотажна фабрика түсэбгүйгөөр хүдэлнэ

...ан жэлэй саана трикотаж. ...Кяхтын фабрика баригда... ...лээ һэн.

...оной январь һарада түрүү... ...ээлжээн ашаглалгада ороод, ...Азиһаа асарагдаһан хлопо... ...утаһа ээрэдэг болоо. Мүнөө ...кын уужам, һаруул цехүүдтэ ...ын 14 машина хүдэлнэ.

...брикада гол түлэб залуушуул ...дадаг юм, тиигэбэшье тэдэнэй ...шнь дүй дүршэлтэй боложо, ...аайнгаа даабари үлүүлэн, эр... ...дахартайгаар дүүргэнэ. Ээрэл... ...цехын залуу хүдэлмэришэд Э. ...женская, А. Ранжурова, А. ...лова, А. Рыбачук, М. Полоно... ...шэдэй бүтээһэн продукци хо... ...нэгэдэхи сортоор ошодог юм. ...кын хүдэлмэришэд долоон ...нгээ түсэбые болзорһоонь ...дүүргэхээр зорнхой.

...шэнэ предприяти һаял хүсэн... ...ожо байна гээшэ. Фабрикын ...этэй хамта барилгын хүдэл... ...түлэг дундаа ябажа байдаг. ...ташад жэлэй эсэстэ хоёрдохи ...эень ашаглалгада үгэхэ зо... ...хой.

...эй хамта, совнархозой гэ... ...фабрикын хүдэлмэридэ ехэхэн ...алнууд ушарна. Эдеэ хоолой ...хүнгэн промышленностиин ...ени зохёоһон түсэбөө гурба ...һэлгэжэ, мүнөө хүрэтэр хүсэд ...гдаһан түсэб хүргөөдүй бай...

...ндэ январь, февраль һара... ...түсэб дүүргэгдээ гэжэ тоо... ...байгаабди. Теэд гурбадахяа ...һэн түсэбэй ёһоор тооложо ...манай, хоёр һарын түсэб ...ол 40 процент дүүргэһэн бо..., —гэжэ фабрикын директор ...Лапко мэдүүлнэ.

Ээрэгдэһэн утаһа оройхо саарһан патрон ехээр дутана. Энэмнай жэжэ юумэ гэжэ һанагдамаар. Тиигэбэшье тэрээнһээ боложо фабрикын хүдэлмэри хэдэн хоногоор һаатадаг байха юм. Бэлэн болоһон утаһа хадагалха нэгэ түхэлэй хайрсагууд дутана. Тиимэ хайрсагуудые тэндээ хэжэ болохо байгаа. Гэбэшье, энэ асуудал мүнөө хүрэтэр шиидхэгдэнэгүй. Фабрикын дирекци нютагтаа хайрсаг хэхэдэ даншье үнэтэй болохо гэжэ тоолодог.

Түрүүшын ээлжээнэй ашаглалгада ороходо мүнөө тодхогдоһон ээрэлгын 34 машина бултадаа хүдэлхэ юм. Баригдажа дүүрээдүй цехүүдтэ 14 машина тодхогдонхой. Эдэ цехүүдэй хэзээ бэлэн болохонь мэдэгдэнэгүй.

Олон хүдэлмэришэд Омск болон бусад городуудта ошожо һураад, мэргэжэлтэй болоһоншье һаа, станок дээрэ хүдэлхэ мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд дутана. Иимэ шалтагаанһаа 6 машина миил байна. Энэ асуудал шиидхэгдэхээр болоо.

Фабрикын ашаглалгада орохотой сасуу залуушуулай үүсхэлээр олон цехүүдтэ коммунистическэ ажалай бригадануудай нэрэ зэргын түлөө тэмсэл эхилһэн байна. Гэхэ зуура партийна, комсомолой организацинууд залуушуулай һайшаалтай энэ үүсхэлые дэмжэжэ, олоной дунда нэбтэрүүлнэгүй. Мүнөө цехүүдэй хүдэлмэришэд һэлгэгдэжэ, тиимэ бригаданууд тараагдашанхай.

Кяхтын фабрика долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ ашаглалгада ороһон Зүүн Сибириин промышленна предприятинуудай нэгэн болоно. Совнархозой эдеэ хоолой, хүнгэн промышленностиин управлени энэ залуу предприятида туһалха, анхарал хандуулха албатай.

Д. Болхоев, манай корр.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө олон үхибүүтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденоор, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар шагнаба.

Юһэн үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэн зургаан эхэ «Эхын алдар» гэжэ I шатын, найман эхэ «Эхын алдар» гэжэ II шатын, долоон эхэ «Эхын алдар» гэжэ III шатын орденуудаар шагнагдаа. Тэдэнэй дунда Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр С. В. Байбородина, Гусиноозерск городой гэрэй эзэн эхэнэр К. Ф. Дворянинова, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Р. Дармаева, Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн М. В. Нагуслаева, Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн М. С. Евдокимова гэгшэд оролсоно.

Тэрэшэлэн «Эхын медаль» гэжэ I шатын медаляар зургаан үхибүүтэй 13 эхэ, «Эхын медаль» гэжэ II шатын медаляар табан үхибүүтэй 25 эхэ шагнагдаа.

Заводой магазинда

Галина Ивановна Богданова Темлюгэй сельподо хүдэлмэрилжэ эхилһээр 8 жэл болоо. Һүүлэй үедэ эндэхи цементын заводой дэргэдэхи магазинда хүдэлмэрилжэ байна. Худалдан абагшадай эрилтыень һайнаар дүүргэхын түлөө оролдодог дээрэһээ нүхэр Богданова заводойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоһон байна.

Магазиндань ороходо уялгаяа һайнаар дүүргэдэг наймаалагша гэжэ мэдэхээр. Хамаг эд бараануудынь аятай зохидоор табяатай, юумэн бүхэнэй сэн тодо һайнаар бэшээтэй, ариг сэбэр һайнаар сахигдана.

Хүдэлмэриингөө үедэ нүхэр Богданова худалдан абагшадтай хөөрэлдэжэ, ямар эд бараа хэрэглэжэ байһыень өөрынгөө дэбтэр дээрэ бэшэжэ, сельподо захил хэдэг заншалтай. Тиихэ мүртөө наймаалагдангүй удаан хэбтэһэн зарим хэрэгсэл сельпогойнгоо складта абаашажа, ондоо бараагаар һэлгэдэг байна. Иигэжэ хүдэлмэрилһэнэйнгөө ашаар эд бараа наймаалха һара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг, худалдан абагшадай захилые бэелүүлжэ, тэдэнэрэй зүгһөө һайшаалда хүртэдэг болонхой. Байгша оной түрүүшын кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, сельпогойнгоо магазинуудай дунда түрүү һуури эзэлбэ.

Д. Колмаков.

Һурагшадай экскурси

Жэмһэгэй (Түнхэн) дунда һургуулиин арбадахи классай һурагшад долоон хоногой болзороор Улан-Удэ экскурсяар ошожо ерээ. Тэдэнэр город ошоод байхадаа Улан-Удын промышленностиин томо томо предприятинуудаар, театр, кинонуудаар ябажа хараа.

Үнгэрһэн намар «Путь Ленина» колхозой хартаабха малталгын хүдэлмэридэ ябажа олоһон мүнгөөрөө харгынгаа гаргаша харюулхаһаа гадна, һургуулидаа баян абаһан байна.

Б. Бирбаев.

Долоон жэлэй түрүүшүүл

Репортаж

Шэнэ барилгануудай нэгэндэ

Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэдэй городок үдэрһөө үдэртэ хубилжа, танигдахаар бэшэ болоно. Һүүлэй үедэ саагуур наагуурнь шэнэ үйлсэ, кварталнууд нэмэжэ, шулуугаар, модоор баригдаһан өөрын гэрнүүд жэрылдэнэ. Мүн хэдэн дабхар, олон квартиратай гэрнүүд, уужам һаруул һургуули, үхибүүдэй сад сэсэрлиг гэхэ мэтын байшангууд жэрылдээд, һайхан байна даа. Шэнэ туранууда хажуугаар хуушан гэрнүүд яндайтар заһабарилагдана, үйлсэ, талмайнууд асфальтаар хушагдана.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд гэр байра бариха асуудалда ехэ анхарал хандуулжа, долоон жэлэй хугасаада 15 миллион квартира бэлэн болгохоор хараалһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ олон арбаад мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд паровозо-вагонно заводто баригдабашье, ургажа байгаа хүн зоной эрилтэ хүсэд хангагдаадүй байһаар. Заводой капитальна барилгын таһаг (начальнигынь нүхэр Лукьяница) байгша ондо 8400 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра барихаар түсэблэнхэй. Теэд барилгынь ябасаар, хүдэлмэришэдэй ажалай дэбжэлтээр хараад үзэхэдэ, энэ түсэб нилээд үлүүлэн дүүргэгдэхэ шэнжэтэй.

Дүрбэн дабхар томо гэрнүүдтэй Октябрьска үйлсые үргэлжэлүүлһэн 79 квартиратай гэртэ заводой хүдэлмэришэд нёдондо ороо бэлэй. Энээнтэй зэргэлээд 34—32 квартиратай гэрнүүд бодонхой. Саанань 48 квартиратай гэртэ штукатура хэгдэжэ эхилээ. Үшөө хэдэн томо байшангуудай торхо бодхоогдожо, һууринь табигдажа, һууриин нүхэн малтагдажа байна.

Прораб Анатолий Михайлович Коневой даадаг барилгын участок мүнөө хоёр гэр барина. 40 квартиратай гэрэй торхонь дүрбэдэхи дабхартаа хүргэгдөө. 48 квартиратай гэрэй шулуун торхо газарһаа дээшээ тобойжо гараагүйшье һаа, обоо собоо хирпиисэ шулуугаараа, үндэр гэгшын арбагар кранаараа, һүндэлжэ байһан машинануудаараа, дуутай шуутай ажалаараа бусадһаа илгарна. Экскаватораар малтагдаһан нүхэнэй оёорто хэдэн шулуушад хана бодхооно. Арбаад басагад тэдэндэ туһалалсан, шулуу, бетоной холисо зөөжэ нишэ тиишээ ябанад.

— Майн нэгэн болотор гэрэй подвалай торхо бодхоожо дээгүүрнь хушаха зорилго табяад, эршэтэй ажаллажа байнабди. Эндэ 9 шулуушад хүдэлдэг, нүгөөдүүлнай 40 квартиратай гэртэ,— гэжэ барилгын бригадир Василий Ефремович Чирковский хөөрэбэ. Энэмнай табяад хүрэжэ ябаһан, үгэ дуугаар үсөөн, үндэр мэргэжэлтэй (долоодохи разрядай) шулуушан юм. 1934 ондо паровозо-вагонно заводой барилгада Белоруссиһаа ерэһэн байгаа. Тэрэ гэһээр юрын хүдэлмэришэн, модошо дархан, шулуушан гэхэ зэргын ажалда таһалгаряагүй хүдэлнэ.

—Ямар томо барилгануудые бодхоолсоо һэмта?

— Эндэхи шулуун гэрнүүдэй олонхидо гар хүрэлсэһэн байхаб. Жэшээлхэдэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дүрбэн дабхар утэ байшангые, тээ тэрэ зүүн хада дээрэ холоһоо сайбайн харагдадаг культурын ордониие барилсаһан хүм,—гэбэ.

Василий Ефремович иимэ удаан саг соо барилгашанаар хүдэлхэдөө баян дүршэлтэй болонхой. Тэрэнээ залуушуултай хубаалдажа, тэдэниие шулуушанай мэргэжэлдэ һургадаг. Нёдондо 10 хүниие һургажа, ажалайнь арюун замда оруулаа һэн. Оролдосотой һайнаар олон жэлдэ ажаллаһанайнь түлөө нёдондо нүхэр Чирковскидо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа. Тэрээнһээ гадна үшөө арбаад грамотатай, «Эрхим барилгашан» гэһэн медальтай юм.

Комплексно бригадын гэшүүд дааһан газартаа суг хүдэлөөд, салингаа мэргэжэлэйнгээ зэргээр, ажаллаһаараа абадаг. Тиихэдэ хүн бүхэнэй харюусалгань ехэ болоно. Тэндэнь 28 хүн: шулуушад, модошо дархашуул, штукатуршад болон слесарьнүүд—элдэб мэргэжэлтэд ажалладаг.

Гэрэй һууриин хажууда үндэр кран арбайжа харагдабашье, электричествын ишэ оруулагдаагүйн шалтагаанһаа хүдэлнэгүй. Тиимэһээ басагадта мүнөөдөө хүндэшэг байна. Бетон худхадаг машинашье тодхогдоодүй. Нүгөөдэ гэрэй хажууһаа раствор зөөгдэнэ. Байтараа краншье хүдэлхэ, бетон худхадаг машинашье тодхогдохо байха. Тиихэдэ ажалай бүтээсын улам дээшэлхэнь лабтай.

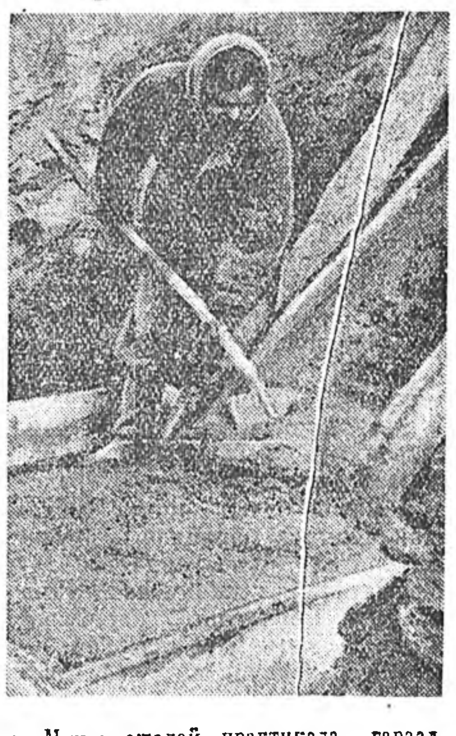
Ажалай түрүүшүүл бригададань олон. Тэдэнэй тоодо К. Гаврилов, Б. Гилязов, Г. Батышев, Д. Мелихов, А. Ефремов, И. Кравцов, А. Жигарев болон бусад оромоор.

Гэр бариха гээшэ орёо, нарин хүдэлмэри юм. Ханын сэхэ гү, һарюугаар бодхоогдожо байһые, үндэр набтарыень, ута богонииень ходол шалгаха хэрэгтэй. Энээние шалгажа байһан А. Соколовский:

— Василий Ефремович, энээхэн зурлаануудай хоорондо зай үлөөхэ хэрэгтэй: эндэ тусхай сонхохон байха, —гээд бригадирта хандана.

Нүхэр Соколовский түмэр замай техникумэй барилгын отделениин дүрбэдэхи курсада һурадаг юм.

Мүнөө ажалай практикада гараад, үйлэдбэритэй танилсажа байнхай.

Заводой капитальна барилгын таһагай бригадануудай дунда нүхэр Чирковскиин бригада түрүүшүүлэй нэгэн болонхой. Эдэнэр даабаряа 160 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын жэл—1959 ондо эдэнэр шэнэ уялга абаад, унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байнад. Жэлэйнгээ даабариие 140 процент дүүргэхэ, дүрбэлжэн метр байрын талмайн өөрын үнэ сэнгые 100 түхэригоор химдаруулха, 10 мянган түхэригэй алмалта хэхээр уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулха, барилгаа һайн сэгнэлтэтэйгээр тушааха гэжэ уялга соонь хэлэгдэнэ.

— 40 квартиратай гэрые ноябриин долоон болотор ашаглалгада оруулха, 48 квартиратайгаа жэлэй эсэс болотор дүүргэнтэхэ зорилго табяад, манай хүдэлмэришэд дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Уялгаяа дүүргэхэмнай лабтай,—гэжэ барилгын прораб нүхэр Конев хөөрэнэ.

Зураг дээрэ: 1. Шулуушад В. Чирковский, Г. Батышев гэгшэд гэрэй хана бодхоожо байна. 2. Н. Коробенкова бетоной холисо худхажа байна.

А. Бадаевай фото-текст.

...дүдэл библиотекэнүүд эмхидхэгдэнэ

...ай хүдөөгэй библиотекэ ...жан) тосхон соогоо культу... ...мохон гуламта болоо. Тэндэ ...аһаа үлүү ном бии. Бухы ...ай хахадынь шахуу уран ...ой ном болоно.

...библиотекые даагшаар Сыр... ...шеевна Раднаева хүдэлдэг. Раднаева библиотекынгээ ...эридэ эдэбхитэдые олоор ...уулна. Жэшээнь, Шэгтын ...та ном уншуулхын тулада библиотекэнүүдые эмхид... С. Раднаева, В. Бадма... ...шэдые тэрэ худар хододоо ...эг. Мүн З. Аранзаев мал... ...ном олоор абаашажа ун... ...аг. Илангаяа Б. Эмэдэевэй ...хонишод һүүлэй үедэ олон ...шаһан байна. Нүүдэл биб... ...энүүдэй номууд хахад һара

болоод лэ һэлгэгдэжэ байдаг юм.

Жэлһээ жэлдэ библиотекэһээ ном абажа уншагшад олошорно. Мүнөө үедэ 510 хүн энэ библиотекэһээ ном абадаг байна. Үнгэрһэн жэлдэ Вандан Бадмаев 50-яад ном уншаа. Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд Федосия Цивилёва, Зинаида Цивилёва 100—100 шахуу ном уншаһан юм. Комсомол Вера Авдеева, сельпогой хүдэлмэрилэгшэ Шагдур Эрдынеев мүн лэ ном олоор уншана.

Библиотекын дэргэдэхи уншалгын таһалга соо хүн зон хододоо олоороо суглардаг. Тэдэнэр уран зохёолой номһоо гадна, шэнэ газетэ, журналнуудые уншадаг.

Гэбэшье, эндэ бурят номууд ехэ үсөөн, саашадаа түрэлхи хэлэн дээрэ олон ном асарагдаха ёһотой гэжэ найдая.

Д. Гыргенов.

„Бурят үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Дутагдалаа усадхаха хэрэгтэй

...гаршагтай статья манай ...толилогдоһон юм. Тэрээн ...ын аймагай Борьёогой сомо... ...алинай нэрэмжэтэ колхоздо ...гань һүүлэй жэлнүүдтэ дээ... ...эгдэнэгүй. Үбһэ тэжээлынь ...тусхай рационоор үгтэнэгүй. ...2-дохи фермын үнеэдтэ ...жээл хэжэ эдюулхэ хобто... ...ка түхеэрэгдөөдүй. Нарай ...харууһан хангалтагүй бай... ...жэ хэлэгдэһэн байгаа. ...редакцида Зэдын аймсо...

ведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Лумбуновай мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ статья тэрэ колхозой правлениин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, комплексно бригадын бригадир нүхэр Цыреновэй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай заагдаа.

Мүнөө һү һаалгын 2-дохи фермын тугалай байра заһабарилагдаад, хобто-кормушка түхеэрэгдээд, колхозой гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээл зөөгдөөд байна.

...ЖАНДА ЭСЭРГҮҮ ПРОПАГАНДЫЕ ШАДАМАРААР ЯБУУЛХА

...-эй XXI съезд ажал үйлэд... ...эрдэм техникын талаар ...змын база байгуулха түү... ...олоон жэлэй түсэб баталаа. ...үе соо совет хүнүүдэй ...бодолдохи хуушан сагай ...нүүдые, тэрэ тоодо шажа... ...рото нүлөөе арилган зайсуул... ...өө үргэн ехэ тэмсэл ябуу... ...байна.

...шье шажан—ламыншье, ...ье, христосой гү, али ондоо... ...жан түрүү наукада, соёл ...да харша юм. Тиимэһээ ...истическэ партимнай шажа... ...нолдо, олониитын болон ...ин үзэгдэлые буруугаар ...илха ябадалда ходо эсэр... ...тэмсэдэг байгаа, тэмсэжэ ...тэмсэхэшье байха. Али бухы ...манай ажал хүдэлмэриһөө, ...наука, түрүү дүй дүршэл хэ... ...шээ эшэ абадаг юм гэжэ ...хүнүүдэй ойлгохо тудам, ...ушар ёһо һайнаар мэдэдэг ...тудам бэрхэшээл түргөөр ...на, ниитымнай баялиг арь... ...ана, бүри баян дэлгэр, бол... ...йхан байдал дэлгэрнэ. Эд ...улеэ хоол мэтын зүйлнүүд ...өөрөө бии болошодог үгы ...арин шажанда шүтэдэг хү... ...бурханай үршөөл хайрада ...хохидодог байха юм. ...ын, баян ургаса абахын ...» тахибал, «маани» ун... ...бурхан үршөөхэ байха гэ... ...д, мухар һүзэгтэн мэхэдэ ...одог гээшэ.

...зарим хүнүүд һүзэг... ...—бурханда мүргэһөөр, дасан сүмэдэ ябаһаар байна. Шажанда эсэргүү номнолой муугаар ябуулагдаһан газарта тахилга, мүргэл ехээр хэгдэдэг, элдэбын зайгуул зольбо мэхэшэд зарим һүзэгтэй хүнүүдэй хүзүүн дээрэ хубалза мэтээр һуушаха ушаршье бии. Жэшээлхэдэ, Чойдок Цыренов гэдэг нэгэ хүн лама хэбэртэй болоод, Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозоор ябадаг. Энэ мэхэшэн үнгэрөөшэ жэл «зула хурал» хэбэб гээд, 50—70 түхэригөөр суглуулжа, хамта дээрээ дүрбэн мянган түхэриг мүнгэ һүзэгтэнһөө ходоро татаһан байна. Үшөө хэды шэнээн мяха, тоһо хуурэжа абаһаниинь тоодо ороногүй. Яруунын аймагһаа гадна, мүн Хори, Хэжэнгэ, Сэлэнгэ, Закамен мэтын аймагуудай зарим колхозуудта иимэрхүү зольбо мэхэшэд эшээлдэг байна.

Зарим хүнүүдэй зүгһөө шажанда шүтэхэһөө гадна, элдэб эсын шүлхэр үхэдэлдэ этигэдэг ушаршье бии. Энэнь тэдээндэ өөһэдтэншье, ажал хүдэлмэридэншье һаад тойбо татана. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо тугалай шэнэ байра баригдаһан юм. Теэд тэндэ ошожо ажаллаха хүн түрүүшээр олдоогүй, юундэб гэбэл тэрэ байра шүдхэртэй газарта баригданхай гэжэ нэгэ бөө мэхэлһэн байгаа ха.

Шэнжэлхы ухаанай пропаганда, шажанда эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэри харанхы хүнүүдэй мухар һүзэгһөө мултархадань туһалха зорилготой. Энэ талаар Курумканай аймагта ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Шажанай мэхэ гохо тухай ойлгууламжын хүдэлмэри тус аймагта хоёр шэглэлтэйгээр хэгдэнэ: шэнжэлхы ухаанай асуудалаар — Газар дэлхэй тухай, хүнэй, ажамидаралай хайшан гээд бии болоһон тухай лекцинүүд, шажанай хорото удха тухай—христосой, ламын, бөөгэй шажан, мүргэл гэхэ мэтын хайшан гээд бии болоһон тухай лекцинүүд уншагдана. Хүмүүжүүлгын иимэ хүдэлмэриин саг үргэлжэ ябуулагдадаг дээрэһээ энэ аймагай зоной дунда һүзэгтэйшүүл тон үсөөн болонхой. Курумканай аймагай лекторнүүдэй бүлэг бүхэндэ атеист-лектор бии. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо (Аргада). багша А. Б. Будаин эрхим атеист-лекторнүүдэй нэгэн юм. «Байгаалиин эзэд тухай», «Сээр нүгэл тухай» гэхэ мэтын лекцинүүдые нүхэр Будаин бурят хэлэн дээрэ уншадаг.

Колхозуудта музей нээхэ гэһэн һанамжа али болохоор дэмжэгдэхэ ёһотой. Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ (Бархан) хизаар ороноо шэнжэлхэ музей эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнь мүнөөнэй ба хуушанай саг, амитанай аймаг, ургамалай аймаг, минералнууд гэһэн таһагуудтай. «Мүнөөнэй ба хуушанай саг» гэһэн таһагтань революциин урда тээхи хүдөө нютагуудай харанхы мунхаг, барга бүдүүлиг байдал харуулагдана. Энэ таһагтань урда сагта лама, бөөнэрэй хэрэглэжэ байһан зүйлнүүд, фото зурагууд бии. Иигэжэ шажан мүргэлэй хархис үүргэ элишэлэгдэнэ. Эдэ бүгэдэнь ажалшадые шажанда эсэргүү үзэлөөр хүмүүжүүлхэдэ, коммунистическэ мэдэрэлыень дээшэлүүлхэдэ туһална.

Шэнжэлхы ухаанай асуудалнуудые ойлгосотой һайнаар, добтолхы шэнжэтэйгээр тайлбарилха хэрэгтэй. Марксистска, материалистическэ һургаалые ойлгуулхадаа, нютагай байдалһаа жэшээ баримта абажа харуулха шухала. Жэшээлбэл, һүүлэй үедэ нэгэ иимэ юумэ ажаглагдадаг болоод байна. Залуушуулай хурим түрэ хүдөө зоной тухатайшаг байдаг үбэлэй сагта гү, али революционно һайндэрнүүдтэй дашарамдуулжа хэгдэхэеэ болёод, олонхи ушарта үбһэ, таряа хуряалгын халуун хаһада хэгдэдэг болонхой. Юундэ тингэнэб гэбэл, ламанар гүрэ хурим хэхэ үдэр гаргадаг байшоо. Ламанарай иимэрхүү ябуулгануудынь ажалшадай аша туһада зүришэнэ, ажал хүдэлмэридэ һаад ушаруулна, тиимэһээ ушар ёһо мэдэхэ хүнүүдэй зүгһөө буруушаагдана. Лекторнүүд, агитаторнууд иимэ баримтануудай хажуугаар алгад гараха ёһогүй. Эдэ бүгэдые элишэлээ һаа, түрүү ажалшадай зүгһөө хододоо дэмжэгдэхэнь элитэ.

Лекционно пропагандын шанарые һайжаруулха зорилгоор лекцинүүдээ шагналсажа, дутуу дундануудаа элирүүлэлсэхэ, зүбшэл заабари үгэхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Олохон лекторнүүд медицинын, хүдөө ажахын асуудалнуудаар зүб, гүнзэгы бодомжонуудые хэлэбэшье, тэдэнһээ материалистическэ тобшолол хэнэгүй. Жэшээнь, эрдэм наукын түрүү дүй дүршэлэй үндэһөөр хайшан гэжэ ехэ ургаса абахаб гэжэ зүбөөр харуулаад, баян ургаса абаха гээшэ бурханай абаралаар болохогүй, харин хүнүүдэй өөһэдынь ямараар ажаллаһанһаа болохо гэжэ эли тодоор тайлбарилха хэрэгтэй байна.

Диафильм, диапозитив, зураг, плакадуудые хэрэглэлсэн, лекци уншахада һонирхолтой, ойлгосотой болодог. Харуулан ойлгуулха эдэ зүйлнүүдые һургуулинуудаар, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудаар бэдэрээ һаа, олдохо байха. Манай республикын номой магазинуудта «Эрдэм ба шажан» гэһэн альбомууд бии. Лекторнүүдэй бүлэг бүхэн, клуб бүхэн тиимэ альбомтой байха зэргэтэй.

Ажалшадай дунда лекци уншаха хүдэлмэри политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлдэг бүлгэмэй зүгһөө гол түлэб ябуулагдана. Теэд зарим аймагуудай (жэшээнь, Иволгын, Хэжэнгын, Заиграйн, Сэлэнгын, Тарбагатайн) бүлгэмэй таһагууд шажанай хуурмаг номнолые элишэлхэ научна хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ. Партиин айкомууд, тэдэнэй пропаганда, агитациин таһагууд лекторскэ бүлэгүүдэй хүдэлмэри тухай бюро дээрээ хэлсэнэгүй, тэдэнэй урда эрилтэ багаар табина. Шажан тухай асуудалнуудаар колхоз, совхозой клубта, фермэ, отарануудта, бригадануудта һарадаа нэгэһээ үсөөн бэшэ лекци уншахаар хүнүүд—багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд болон бусад — аймаг бүхэндэ олон.

Шажанда эсэргүү эрдэм ухаанай хүдэлмэри ябуулхадаа, асуудал—харюугай үдэшэ, һүзэгтэй хүн бүхэнтэй хөөрэлдөө хэхэ мэтын аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Ганса нэгэн гү, али бүлэг хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө шажан мүргэлдэ манай партиин ямараар хандадаг тухай, шажанай ямар хоротой байһан тухай, манай орон дотор һүзэгтэнэй яахадаа үсөөржэ байһан тухай, мүн бусад олон асуудалаар хөөрэлдэжэ, шажан шүтэгшэдтэ ойлгуулжа үгэхэ хэрэгтэй. Иигэжэ тус тустайнь хөөрэлдөө хэхэдэ, урда тээнь бөө ябаһан хүнүүд шажанһаа холодон зайсажа байнхай. Түнхэнэй аймагта урдань бөө ябаһан хэдэн хүн һүүлэй үедэ һүзэгтэндэ хандажа, хэблэлээр дамжуулан бэшэг бэшэһэн байна. «Бөөлэжэ ябахадаа хүнүүдые мэхэлээ байнаб гэжэ одоол ойлгооб. Бөөнэр болон бусад хара мэхэшэндэ бү этигэгты. Тэдэнэр арад зониие мэхэлхэһээ бэшэ ондоо юушье үгы юм» гэжэ Л. К. Галсанов аймагай газетэдэ эльгээһэн бэшэг соогоо хөөрэнэ. Шажанай хоротойе ойлгуулха иимэ аргануудые пропагандистнуудай, агитаторнуудай, эдэбхитэдэй үргэнөөр хэрэглэхэдэ, һүзэгтэй хүнүүдэй шажанда этигэхэеэ болиходонь ехэ туһатай байха.

Шажанда эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха гээшэ манай политическэ хүдэлмэриин шухала хубинь болоно. Иимэ хүдэлмэри партийна, профсоюзай, комсомолой, олониитын бусад организацинууд улам үргэнөөр эмхидхэхэ ёһотой.

Н. МИРОНОВ,
политическэ болон шэнжэлхы ухаанай эрдэм дэлгэрүүлдэг бүлгэмэй гэшүүн.

Монголой айлшад

Кяхтын аймагай колхозууд Монголой хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэй хани барисаатай боложо байна.

Һаяхан Монголой Арадай Республикын Түб аймагай «Таряалан» гэжэ нэгэдэлэй түлөөлэгшэд, нэгэдэлэй дарга Дашдорж түрүүтэй хэдэн хүн Кяхтын аймаг ерэжэ, Усть-Кяхтын Калининай нэрэмжэтэ колхозой ажахытай танилсаба. Түлөөлэгшэдэй дунда бригадын дарга Дымбрэл, түрүү һаалишан Халгасуу гэгшэд бии. Түрүү һаалишан Халгасуу үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 380 литр һү һаагаа юм. Энэ жэлдэ тэрэ 800 литр һү һааха уялгатай.

Айлшад гүүртэ, отара дээгүүр ябажа, малшадай дүй дүршэлтэй танилсаа, ажалайнь эмхидхэлэй асуудалаар һонирхоо. Малшад айлшадтаа ажалайнгаа дүршэл тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Д. Болхоев,
манай корр.

Ажаһуудалынь бүри һайжараа

1950 ондо һэн. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд «Рыбак» колхозойхидтой хамтарха гэжэ шиидэһэн юм. Тиигэжэ «Бараний мыс» гэжэ газарта колхозойнгоо центр байгуулха гэжэ хэлсэгдэһэн байгаа. Загаһа баридаг ажахытай энэ колхоз томодхогдоһон сагһаа хойшо олзо доходоо дээшэлүүлжэ, республикынгаа эгээл баян артельнүүдэй нэгэн болоо.

Барилгын хүдэлмэри үргэнөөр эрхилэгдэжэ, байрын гэр, магазин гэхэ мэтэ баригдажа эхилээ һэн. Колхозой томодхогдоһонһоо хойшо хоёр жэл болоод байхада Кабанскын аймагай бүхы бурят тосхонуудай айлнууд барандаа нүүжэ ерээд байгаа. Мүнөө эндэ 200 гаран үрхэтэ айл ажаһууна. Эхин һургуули, амбулатори, нарайлалгын гэр, хоёр магазин эндэ бии. 285 хүнэй һууритай хоёр дабхар клуб гоё һайханаар баригдаа. Үдэшэндөө колхозой гэшүүд клубтаа сугларжа, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэнэ. Айл бүхэнэй гэртэ электрын гэрэл носодог, радио ханхинан байдаг болонхой.

А. Бусурманов.

ҮНЭТЭ ДУРАДХАЛ ОРУУЛБА

«Красный путь» гэжэ олзобарилгын артель нютагай промышленностиин министерствын Улан-Удэдэхи бараг предприятинуудай нэгэн юм. Энэ предприяти ажалшадай үргэн хэрэгсэлэй элдэб эд бараа түмэрөөр бүтээдэг болоһоор үнинэй. Эндэ бүтээгдэһэн түмэр орон, ванна, ведро, умывальник гэхэ мэтын эд бараан республикымнай аймаг бүхэндэ наймаалагдадаг болонхой.

Артелиин коллектив ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын зорилгоор ехэ оролдолго гаргана. Уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ олон хүнүүд хабаададсана. Техноруук нүхэр Суваджиянц гэгшэ уралан нарижуулгын олон дурадхал зохёожо, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые оньһожоруулһан байна. Һаяхан энэ нүхэр түмэр хоолой нугалха тусхай түхеэрэлгэ зохёожо, ашаглалгада үгөө. Тэрэнэйнь ашаар жэл соо 13 мянган түхэриг алмагдаха болобо. Мүнөө тэрэ түхеэрэлгэнь 3 хүнэй хэдэг ажалые алмана.

И. Елшин.

Дүршэл ехэтэй үрэмдэгшэ

Хоёр жэлэй урда тээ ФЗО-гэй һургуулиин һурагша ябаһан Владимир Шигаев Улан-Удын судна бүтээлгын заводой түрүү үрэмдэгшэдэй нэгэн болонхой. Тэрэнэй хүдэлмэриин амжалта тухай заводой ханын газетэ болон «Сахилгаан хуудаһан» дээгүүр хододоо бэшэгдэнэ.

Асари ехэ түсэб хараалһан долоон жэлэй түрүүшын жэлһээ ажалай вахтада жагсаһан энэ нүхэр абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Һара бүхэндэ 2 нормо дүүргэжэ, коллективэйнгээ дунда эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

— Манай Владимир Майн 1-нэй һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ шиидээ. Мүнөө бидэнэр өөрын тамгатай болохо эрхэ тэрээндэ олгообди,—гэжэ участогай мастер Лев Семенович Розенкинд хөөрэнэ. Өөрын тамга гээшэ ажалдаа нэгэшье голодоһо гаргахаяа болиһон хүнүүдтэ үгтэдэг бшуу. Мүнөө тэрэнэй бүтээһэн деталь техническэ шалгалтада оронгүй өөрынь тамгаар сэхэ складта үгтэдэг болонхой.

Владимир Шигаев шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдодог дээрэһээ иимэ амжалта туйлана. Барижа байһан зэр зэмсэг, станогынь һайнаар заһабарилагдаһан, тоһологдоһон байдаг. Владимир комсомолец байһан тула дагансахан өөрынгөө урдахиие хараад ябадаггүй, нүхэдтөө туһалхые хододоо оролдодог. Иимэл хадань тус заводой хүдэлмэришэд һаяхан болоһон һунгалтада нүхэр Шигаевые Советскэ райсоведтэ депутадаар һунгаһан байна.

Зураг дээрэ: Владимир Шигаев (зүүн гарһаа) бүтээһэн деталиин хэмжүүр абажа байна.

Д. Балданов.

Гэнэн хонгоршуулые мэхэлнэ

«Медицинский работник» гэжэ газетын редакцида рак болон бусад үбшэниие «эди шэдитэ аргаар» эмшэлдэг аргын олдоһон тухай зарим хүнүүдэй бэшэжэ, почтоор гү, али нэгэнһээ нүгөөдэдөө гар дамжуулан тарааһан хуудаһан тушаа тайлбари үгэхые гуйһан уншагшадай олон бэшэгүүд һүүлэй үедэ абтадаг болоһон байгаа.

Тэдэ хуудаһанууд тон удхагүй, муугаар бэшэгдэһэн байбашье, зарим нэгэн гэнэн хонгор хүнүүдые эндүүрүүлдэг байба. Юуб гэхэдэ, тэрэ «эди шэдитэ арга» тухай хуудаһан «Медицинский работник» газетэһээ буулгагдажа бэшэгдэһэн хэбэртэйгээр гү, мүн эрдэм ухаанай хүдэлмэри эрхилдэг газарнуудһаа тэрэ аргын гаргагдаһан шэнгеэр ехэ түүхэй бараатай үгэ хүүр дэлгэрһэн байна.

Үнэхөөрөө тиимэ «эди шэдитэ арга» бии болоо гээшэ гү, тэрээн тухай тайлбари үгыт гэһэн гуйлтатай бэшэгүүдые газетын уншагшад нүхэд Карев (Феодоси), Литвиненко (Никополь), Корах (Харьков), Озерянский (Свердловск), Брагин (Магнитогорск), Резникова (Норильск), Игнатьев (Белгород) болон бусад редакцида эльгээһэн байха юм.

Тэрэниие тарааһан мэхэшэд профессор А. И. Савицкиие урдаа барижа, тэрэ эрдэмтэ энэ хуурмаг аргаар эмшэлүүлһэн үбшэнтэниие ажаглан харууһалаа гэһэн хэбэртэй һанал бодол түрүүлһэн байгаа.

Энэ ушар тухай профессор А. И. Савицкиин бэшэг доро толилогдобо.

***

Һүүлшын 6—8 һарын туршада районуудай газетэнүүдэй хэблэн гаргаһан хуудаһанууд элбэгжэшоо. Тэдэ хуудаһанууд дээрэ: рак, хотын, гэдэһэнэй, эльгэнэй, бөөрын, эхэнэрэй үбшэн, мүн уушханай ханяада, склероз, гипертони, хэрхэ болон бусад олон үбшэниие аргалгада аша туһатай зүйл олдоо гэжэ минии нэрэһээ дурадхагдаһан хэбэртэйгээр тэндэ бэшэгдэһэн байгаа. Дурадхагдаһан тэрэ зүйлынь жэжэ болгогдоһон «алоэ» ургамал, майда абтаһан мёд, хатуу улаан архи гурбанһаа холисо буйлуулдаг байна.

Тэрэ хуудаһануудта бэшэгдэһэнэй ёһоор, М. Сабир гэгшэ П. А. Герценэй нэрэмжэтэ гүрэнэй онкологическа институдта минии ажаглалта доро эмнүүлһэнэй һүүлээр эдэгэһэн байна гэжэ хэлэгдэнэ.

Эмнэлгын энэ арга, мүн аргалагдаһан М. Сабир гэгшын нэрэшье шал худал, бүхыдөө һанаанһаа абтанхай.

Тунхаглагдаһан тус арга тушаа хэлэхэ болоо һаа, дээрэ дурсагдаһан нэгэшье үбшэниие эдэгээхэгүй, илангаяа рак үбшэндэ ямаршье туһа хүргэхэгүй байна.

Профессор **А. Савицкий,**
СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент.
(«Медицинский работник» газетэһээ абтаба).

„Байгалай толон" журналай нэгэдэхи номер

Бурядай АССР-эй Уран зохёолшодой союзай, Культурын министерствын орган бологшо «Байгалай толон» гэжэ литературно-уран һайханай, ниитэ-политическэ журналай 1959 оной түрүүшын номер хэблэлһээ гараба.

Номер «Илалта түгэс жэл» гэһэн КПСС-эй Бурядай обкомой секретарь нүхэр Ц. Очировай статьягаар эхилнэ. Тэрэ статья дотор бурядай литературын хүгжэлтэ, уран зохёолшодой хүдэлмэридэ байһан дутуу дунданууд тухай, мүн саашадаа тэдэнэрэй урда ямар зорилгын табигдажа байһан тухай хэлэгдэнэ. Удаань Н. Дамдиновай «Наран тээшэ» гэжэ шүлэг толилогдоо.

Залуу уран зохёолшо Барадий Мунгоновой «Харьялан урдаа Хёлгомнай» гэжэ романай эхин бүлэгүүд энэ номерто хэблэгдэбэ. «Байгалай бадма сэсэгүүд» гэһэн Цэдэн Галсановай сонедүүд, «Мэндэ амар, минии хабар...» гэһэн А. Жамбалдоржиевай рассказ, «Гурбан шүлэгүүд» гэжэ Зэгбэ Гомбожабайн шүлэгүүд эндэ оруулагданхай.

«Эрэлхэг зоригтой хүн» гэһэн Д. Найдановай очерк, «Бурядай эрдэмтэд» гэһэн хэлэ бэшэг шэнжэлэгшэ Д. А. Алексеевэй түрэһөөр 50 наһанайнь ойдо зорюулагдаһан Б. Маткеев, М. Хомонов гэгшэдэй бэшэг, уран зохёолой жасаһаа «Жамса Тумуновай сэрэгэй дэбтэр» гэжэ дайнай газарта ябахадаа тэрэнэй бэшэһэн тэмдэглэлнүүд, шүүмжэлэлэй таһагта «Бурядай уран зохёолой шэглэл тухай» гэһэн хэлэ бэшэг шэнжэлхэ эрдэмэй кандидат Е. Баранниковагай статья, соёл культурын һонинууд номеройһүүлшын хуудаһануудта хэблэгдэһэн байна.

КЯХТЫН АЙМАГТА

КОЛХОЗНИГУУДАЙ БҮЛЭ ОЛОШОРНО

Калининай нэрэмжэтэ колхоз олон һалбаритай ажахытай, аймагайнгаа ехэхэн артельнүүдэй нэгэн юм.

Ажахынь ургахатай хамта колхозникуудайнь тоо олошорно. Һаяхан болоһон тоосоото суглаан дээрэ артелиин гэшүүд өөһэдынгөө зэргэдэ 30 гаран хүниие абаһан байна. Урдань МТС-тэ хүдэлмэрилжэ байһан механизаторнууд нүхэд Черноусов, Сукнев, Стрекаловский, Давыдов болон бусад өөһэдынгөө гэр бүлэнэртэй тус колхозой гэшүүд болоо. Тэрэшэлэн промышленна үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан Агафонов, Цыбденов гэгшэдһээ гэшүүн болгожо абахыень гуйһан мэдүүлгэ колхозой правленидэ ороо. Тэдэнэй хүсэл бэелүүлэгдэжэ, Агафонов гахайшанаар, Цыбденов хонишоноор хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй.

Хүдөө ажахын институт дүүргэһэн Валентина Александровна Сосунова колхозой гэшүүн болоһоор хэдэхэн һара болоо. Мүнөө нүхэр Сосунова артелиингээ комплексно бригадые хүтэлбэрилнэ.

XXI ПАРТСЪЕЗДЫН МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ШУДАЛНА

Аймагай предприяти, совхоз, колхозуудта, эмхи зургаануудта КПСС-эй түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэринүүдые шудалалга түлэг дундаа ябажа байна. Хэдэн арбаад агитатор, лекторнүүд хүдэлмэришэд болон колхозникуудта тус съездын шиидхэбэриие тайлбарилан ойлгуулна.

Наушки станцидахи тамуужанай пропагандист нүхэр Мальцев занятияа политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэнэ. Хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө республикынгаа, аймагайнгаа долоон жэл соо ямараар хүгжэхэ байһан тушаа хэлэжэ үгэнэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые шудалха хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Пропагандистнууд Ванчикова, Борисова, Гармаев, Казаков гэгшэд бэлэдхэл һайнтайгаар хэшээлээ үнгэргэжэ, колхозникуудай табиһан асуудалнуудта дэлгэрэнгы харюу үгэдэг байна.

Кяхта городой хизаар ороноо шэнжэлхэ музей 1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахын хүгжэхэ түсэб харуулһан ехэ выставкэ эмхидхээ. Тиихэдэ нүүдэл выставкэ эмхидхэгдэжэ, совхоз, колхозуудай фермэнүүд дээгүүр ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри хэсэ.

К. Александров.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Советскэ партийно-правительствен[...] делегациин Венгридэ ошоод байһан т[...]

ДЬЕР, мартын 22. (ТАСС). Венгридэ ошоод байһан советскэ партийно-правительственна делегациин хүтэлбэрилэгшэ КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь А. Б. Аристов, делегациин гэшүүд—Украинын КП-гэй Закарпатска обкомой нэгэдэхи секретарь И. М. Ваш болон СССР-һээ Венгридэ байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд Е. И. Громовтой хамта промышленна город бологшо Дьер мүнөөдэр ошоо.

Венгриин Арадай Республикын правительствын түрүүлэгшын орлогшо Антал Апро делегациин гэшүүдтэй хамта ябалсаа.

Венгриин Советскэ Республикын соносхогдоһоор 10 жэлэй ойе һайндэрлэлгээ Дьерэй ажалшад мүнөөдэр үргэлжэлүүлһэн байна.

Городой түбэй талмай дээрэ Дьерэй олон түмэн хүн зон үглөөгүүр суглараа. Венгридэ 1919 ондо болоһон революционно тэмсэлэй баатарнуудай дурасхаалда зорюулагдаһан памятнигые нээлгын баярай ёһолол эндэ болоо. Памятнигые нээлгын һүүлээр тэрэнэй дэргэдэ сэсэгүүд табигдаа. Советскэ партийно-правительственна делегациин гэшүүд түрүүшын венок табиһан байна.

Удаань А. Б. Аристов, И. М. Ваш, Е. И. Громов советскэ сэрэгшэдэй Дьертэхи памятнигай дэргэдэ сэсэгүүдые табяа.

Венгриин эгээн томо предприятинуудай нэгэн бологшо Дьертэхи Вильгельм Пик гэгшын нэрэмжэтэ вагон бүтээлгын заводто советскэ айлшад ошоһон байна. Заводой бүтээдэг юумэнүүдые предприятиин директор Альберт Лакатош айлшадта харуулаа.

Заводой бүтээһэн юумые хаража ябаха үедөө А. Б. Аристов вагонууд болон моторнуудые бүтээхэдээ алюмини хэрэглэлгыень һонирхоод, хэдэн зүбшэл үгэһэн байна.

Һүүлэй зургаан жэлэй тур[...] үргэлжэ металлаар хэгдэһэ[...] гаран вагон заводнай С[...] Союзда бүтээжэ үгөө гэжэ А[...] Лакатош айлшадта мэдээсэ[...]

Заводые хараһанайнгаа һ[...] айлшад управленидэнь орож[...] дэтэ айлшадай дэбтэртэ А. Б[...] тов ингэжэ бэшээ:

«Нүхэдүүд, бидэниие хани[...] наар угтаһанайтнай түлөө [...] набди. Харилсан туһалалсал[...] римай ёһоор Советскэ Союз[...] тээжэ үгэдэг вагонуудайнгаа [...] таль бүхэниие бүтээхэдээ ех[...] долго гаргадагайтнай түлөө [...] халан хүргэе. Шэнэ амжалт[...] лахыетнай хүсэнэбди. Вагон[...] хэдээ алюминиин холисые [...] хэрэглэгты. Энэтнай ашаяа х[...] ха байха. Аха дүү ёһоор хал[...] амаршалагша А. Аристов».

Альберт Лакатош А. Б. А[...] та дурасхаалта бэлэгүүдые [...] лаа.

Дьер-Шопрон областиин [...] тосхондо делегациин гэшүү[...] хойно ошоһон байна. Тэдэнэ[...] чичын нэрэмжэтэ үйлэдбэри[...] перативай ажахые эндэ хар[...] ветскэ айлшадые эндэхи та[...] хани халуунаар угтаад, хам[...] ажаллажа туйлаһан амжал[...] таяа тэдэниие танилсуулһан [...]

Танчичын нэрэмжэтэ коопе[...] та ойрхонуур үнгэрэгшэ үбэ[...] гуулагдаһан кооперативуу[...] юм. Дьер-Шопрон областьдо[...] хоёр-гурбан һара соо коопер[...] хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэржэ[...] ластиин бүхы тосхонуудта [...] ажахынууд байгуулагдаа.

Венгриин Советскэ Респу[...] 10 жэлэй ойе һайндэрлэлг[...] рюулагдаһан, Дьерэй ажал[...] баярай суглаан дээрэ деле[...] гэшүүд үдэшэнь байлсаа.

Советскэ партийно-прави[...] венна делегациин хүтэлбэр[...] А. Б. Аристовай суглаан дэ[...] хэлэхэдэнь, сугларагшад т[...] хани халуунаар угтаһан ба[...]

Эйзенхауэр Макмиллан хоёрой хамтын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 21. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэр премьер-министр Макмиллан хоёрой хамтын мэдүүлгые Юнайтед Пресс интернейшнл агентствын корреспондент Гетисбергһээ (Пенсильвани штат) дамжуулаа.

«Европодохи мүнөөнэй арсалдаата асуудалнуудые гуримшуулхын тулада хэлсээ хэхэ тухай манай хоёр правительство хүсэд нэ[...] налтай байба.

Бидэнэр—Холбоото Шта[...] лон Нэгэдэмэл Королевство[...] тушаалтадай зүблөө зарлаха[...] советскэ нотодо ямар харю[...] тушаа гол түлэб үгэеэ ойлг[...] байнабди» гэжэ мэдүүлгэ с[...] лэгдэнэ.

СССР ОАР хоёрой хоорондохи экономическа хари[...] бэхижүүлхын түлөө

КАИР, мартын 23. **(ТАСС-эй корр.).** Советскэ Союзай туһаламжаар Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын Египедэй райондо баригдажа байһан предприятинуудта хэрэгтэй промышленна түхеэрэлгэ мүнөө үедэ Советскэ Союзһаа эндэ олоор абтажа байна.

Дамиеттада баригдаха утаһа ээрэлгын гурбан фабрикануудай нэгэнэй түхеэрэлгэ хүсэдөөр абтаа. Египедэй районие индустриализацилха табан жэлэй түсэбэй ёһоор Мансур шадар баригдаха бүд нэхэлгын баһа нэгэ фабрикада хэрэгтэй болохо түрүүшын бүлэг түхеэрэлгэнүүдые «Пролетарска» гэжэ советскэ пароход мартын 19-дэ асараа.

Гурбанһаа табан мянган метр хүрэтэр гүнзэгытэй нефтиин скважина үрэмдэхэ түхеэрэлгэнүүд абтана.

СССР Египет хоёрой хоорондо экономическа, техническэ харилсаа тогтоохо тухай 1958 оной я[...] 29-дэ баталагдаһан х[...] ёһоор үгтэхэ болоһон про[...] на түхеэрэлгэнүүдые тээһэ[...] скэ 20 гаран судна үнгэрэ[...] лэй ноябрьда Советскэ [...] ОАР-тэ ерэһэн байгаа.

Советскэ түхеэрэлгэнүүд [...] нэй ёһоор тогтоогдоһон бол[...] гоо абтана гэжэ Египедэй р[...] индустриализацилха табан [...] түсэбые бэелүүлхэ талаар г[...] на организациин тусхай т[...] хүнүүд тэмдэглэнэ.

ОАР-эй Египедэй район[...] гай материал хэрэглэхэ зо[...] промышленна предприят[...] бариха арга боломжо то[...] хын тулада Египедтэхи хэ[...] янзын руда шэнжэлэлгэ С[...] Союзай лабораторинуудта [...] үедэ дүүргэгдээд байна [...] ТАСС-эй корреспондентдэ [...] мэдүүлһэн байна.

ГДР-эй, Болгариин хоорондохи экономическа харилсаан

БЕРЛИН, мартын 23. (ТАСС). Хоёр ороной хоорондохи экономическа харилсаа холбоо үргэдхэн хүгжөөхэ, 1961—1965 онуудта эд бараа бүри ехээр андалдан абалсаха тухай асуудалнуудаар Германиин Демократическа Республикын болон Болгариин Арадай Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо мартын 16-һаа 20 хүрэтэр Берлиндэ хэлсээн болоо гэжэ АДН агентство дамжуулна.

Болгари хүдөө ажахын продуктнуудые, үнгэтэ металл, электротехникын зүйлнүүд болон бусад эд бараа ГДР-тэ худалдаха юм. Германиин Демократическа Р[...] ка промышленна түхеэр[...] дые, химическэ, машина бү[...] хүнгэн промышленностиин [...] элдэб зүйлнүүдые Болгари[...] далдаха байна.

Экономическа харилсаа [...] хын тулада үнгэтэ метал[...] электромашина бүтээлгын [...] нуудаар мэргэжэлтэдэй х[...] мал бүлэгүүд байгу[...] Хоёр ороной промышле[...] тусхай мэргэжэлдэ орохо [...] жа үйлэдбэрилдэг болохо [...] үргэдхэхэ тухай хэлсээн [...] даһан байна.

Ньясаленддахи байдал

ЛОНДОН, мартын 21. (ТАСС). Ньясаленддахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха гэһэн һэдэлгээ колонизаторнууд үргэлжэлүүлһээр. Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Ньясаленддa онсо байдалай соносхогдоһонһоо хойшо 50 африканецууд алуулаа». Ньясалендын урда болон хойто районуудта мартын 20-ной һүни олон хүниие ф[...] на засагаархид арестова[...] Рейтер агентство мэдээсэ[...] гай зүгһөө хоригдоһон ми[...] баадаһанайнь гүлөө Афри[...] циональна конгресс гэжэ о[...] циин ажал-ябуулагша К. [...] түрмэдэ хааха гэжэ сууд[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИБ[...]

А. ЖАМБАЛОН

Галуута нуур тухай балладаһаа

Эрмэлзэл түгэлдэр
юрын хүнүүдэй ажалаар
Эндэхи нютагай
түхэл шарайнь хубилаа.
Урдын бүрхэг үедэ
уладай анхарал шэнгээһэн
Уута соо, эндэ
зоригтой хүнүүдэй нээһэн
Нюуса—булаша
олоной дура буляана,
Нютаг бүхэн руу
алдар суугаа тараана.
Ород үбгэнэй
хүбүүнтэйнь баһа танилсааб —
Хара «алтанһаа»
хада бодхооно, баясааб.
Тэрэнэйнь ольһоор
ууралта «хүлэгүүд» эршэ оронхой.
Түрэл нютагым
холбоно бүхы оронтойм.
Шахтёр хүбүүнэй
нүхэрынь—залуухан багша.
Шэнэ һургуулида
эдир эрхэтэдые һургажа,
Ерээдүйе зохёохо
һаруул замаар дахуулна.
Ерээдүйншье ехэ,
Юртэмсын нюусые олгуулха...
Эсэнгүй ябанаб,
эндэһээ саашаа залгуулан.
Элдин нютагууд...
һүрэг мал. Таряалан.
«Үхэршэн үбгэнэй
басаганби»— гээл даа хонишон.
Үнжэгэн сагаан
шарайнь гэрэлтэй гээшэнь!
Мянгаад хонидынь
тарган тобир, магтахаар,
Мэшээглээд орхиһон
нооһон зөөгдэнэ машинаар.
Хажуу тээнь, гүбөөдэ
харална үргэн полинууд.
Хахалаатай хүбөөдэнь
хабаяа гаргаа трактористнууд,
Ябанаб, харанаб—
хизааргүй баян нютагууд.
Үшөөл танилсанаб—
ажалай баатарнууд тоогүй.
Тойроод город, заводууд.
Томо колхоз, совхозууд...
Галуута нуурай нэрэнь
иигэжэ һабаһаа халинхай,
Түрэлхи Бурядайм
шэмэг, омогорхол болонхой.
Үндэр сагаан
ордонууд эрьеэрнь аржылдаад,
Үглөөгүүр байхаһаа
уһандань дүрэеэ абхуулна.
Ордон соо баяр зугаа...
Атаархажа һэмээхэн һанаа алдаад,
Одото һүниндөө
дууража һэбшээн лэ эбһээлнэ...

***

Хаража мүнөө
баясанаб үнэн зүрхэнһөө:
Хайшаа урдааб
анханайнь булангир уһан?
Номхон сүлөө
нуурай нармай хүбөөһөө
Номин нюруугайнь
гүрэлөө задалан һубариһан
Хурдан онгосонууд
зэлэ татана урилдан,
Хүсэтэ һэлюурһээ
долгинууд наадана миралтан.
Харьялаа уһандань
дүүжэндэн ябаһан онгосонууд
Хани нүхэдые
үлгыдөө, багынхидал адляар.
Эдэнэй сээжые
түрин гараһан дуунууд
Үргэдэн жэргээд,
зүрхэ дайрана аятайгаар.
Гансата эхилээд,
аятай гоёор дуулахадань:
Галуунууд гээшэ гээд
үльгэрэй ёһоор жэшээлхээр.
Таняаб бултыень,
жаргалтай сэнгүүн нүхэдөө:
Тамша, Юрөөгэй
таряаша, малша хүнүүд,
Галуута Нуурай
шамбай хүдэр шахтёрнууд,
Бодото нэрэнь—гэнэ гүт?
Хэлэлтэгүй дэлхэйдэ мэдээжэл.
Совет хүн гэһэн
хүндэтэ нэгэн нэрэтэйл.
Коммунистическэ
хурдан ажалаар суурхахадань,
Хэн урдаһаань сэхэ
гараа һарбайнгүй байхаб даа!
Эрье дээрэхи
городой талмайһаа Ленин
Энхэрэн хаража,
тэдэнээр омогорхон байнал!

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—3[...] культуры и быта—24-74, писем и рабселькоров 40-49, отдел ереводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00993. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4[...]